

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

Ilham Aliyev

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 176 (5164) 28 sentyabr 2016-cı il. "Əlinçə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

***İlham Əliyev:* "Keçirilən referendum bir daha bizim siyasətimizə xalq tərəfindən böyük etimadın göstəricisidir"**

"Bu etimad bizə güc verir. Bu etimad olmasaydı, ölkəmizin milli maraqlarını beynəlxalq müstəvidə müdafiə etmək çətin olardı"

Səh → 2

Azərbaycan ilə Türkiyə arasında dostluq və qardaşlıq münasibətləri bütün sahələrdə bundan sonra da möhkəmlənəcək

5

Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri referendumun nəticələrini açıqlayıb

7

AŞPA missiyasının ilkin rəyi: Azərbaycanda ümumxalq səsverməsi yaxşı təşkil olunub və şəffaf keçib

7

Referendum Aktına xalq "HƏ" dedi

8

Vilyam Rasimora: Müşahidə apardığımız bütün məntəqələrdə səsvermənin ədalətli və düzgün keçirildiyinin şahidi olduq

7

Bəzi Qərb təşkilatlarının referendumla bağlı qərəzli iddiaları alt-üst oldu!

13

12

Xalq yenə də müxalifəti boykot etdi

11

ABS və Qərbin siyasi dairələri anlamağa məhkumdurlar...

16

Səhriyar Məmmədov blits-turnirin qalibi olub

28 sentyabr 2016-cı il

İlham Əliyev: "Keçirilən referendum bir daha bizim siyasətimizə xalq tərəfindən böyük etimadın göstəricisidir"

"Bu etimad bizə güc verir. Bu etimad olmasaydı, ölkəmizin milli maraqlarını beynəlxalq müstəvidə müdafiə etmək çətin olardı"

Sentyabrın 27-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Sumqayıt şəhərinə səfərə gəlib. AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı əvvəlcə ümummilli lider Heydər Əliyevin şəhərin mərkəzində ucaldılmış abidəsini ziyarət edərək önünə gül dəstəsi qoydu.

Sumqayıt Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Zakir Fərecoy Prezident İlham Əliyevə abidənin yerləşdiyi Heydər Əliyev parkında və ümumiyyətlə, şəhərdə görülən işlər barədə ətraflı məlumat verdi. Bildirildi ki, burada şəhər sakinlərinin və qonaqların istirahəti üçün hər cür şərait yaradılıb. Heydər Əliyev Mərkəzinin, Şahmat Məktəbinin, Uşaq İncəsənət Məktəbinin, balacalar üçün eynə və istirahət guşələrinin burada inşa edilməsi ərazini daha da cəlbedici məkana çevirib.

Sentyabrın 27-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Sumqayıt şəhərinə əsas giriş yolunda - Sülh küçəsində əsaslı təmir və yenidənqurmadan sonra yaradılan şəraitlə tanış olub. AZƏRTAC xəbər verir ki, Prezident İlham Əliyev görülən işləri əks etdirən stendə baxdı. Məlumat verildi ki, bu ilin fevralında başlanılan yenidənqurma işləri sentyabrın əvvəlində yekunlaşıb. Bakı-Quba avtomobil yolundan başlayaraq şəhərdəki "Göyərçin" abidəsinə qədər bu küçənin uzunluğu 5,2 kilometrdir. Diqqətə çatdırıldı ki, yenidənqurmadan əv-

vəl burada səki yox idi. Tikinti işləri zamanı yeni səkilər salınıb, yolun hər iki tərəfində yağış sularını axıdan kanalizasiya xətti çəkilib. Yol boyunca yaşıllıqlar salınıb, ağac və gül kolları əkilib, avtomatik suvarma sistemi qurulub. Yeni işıqlandırma sistemi də müasirliyi ilə diqqəti çəkir. Küçə boyunca dekorativ istinad divarları tikilib. Bildirildi ki, küçəyə 15 santimetr qalınlığında polimer

asfalt örtüyü döşənib. Müasir texnologiya əsasında hazırlanan bu asfaltın özəlliyi yükötürmə qabiliyyətinin yüksəkliyində, elastikliyinə etibarlılığında və uzun müddət davamlı olmasındadır. Eni 14 metr olan küçənin hərəkət hissəsi yenidənqurmadan sonra 22 metrə çatdırılıb. Sülh küçəsinin əsaslı təmiri və yenidən qurulması Bakıdan Sumqayıta və əks istiqamətə nəqliyyatın rahat və maneəsiz hərəkətinə hərtərəfli im-

kan yaradır.

Sentyabrın 27-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Sumqayıt şəhərində istifadə ediləcək yeni sərnişin avtobusları təqdim edilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, Türkiyədə istehsal edilən "AKIA" markalı bu avtobuslar 27 oturacaqdır. Ümumiyyətlə avtobuslarda 72 sərnişin daşına bilər. Avtobuslarda əlillər üçün yer və onların rahat minib-düşmələrindən ötrü xüsusi

qurğu quraşdırılıb. Yüksək texniki göstəricilərə malik avtobuslarda mərkəzləşdirilmiş havalandırma sistemi, həmçinin daxili və xarici müşahidə kameraları var. Yeni sərnişin nəqliyyat vasitələrinin istifadəyə verilməsi ilə Sumqayıtda sərnişindaşımanın keyfiyyətini daha yüksək səviyyəyə çatdırmaq mümkün olacaq.

Prezident İlham Əliyev daha sonra əsaslı təmir olunaraq yenidən qurulan Sumqayıt Dövlət Dram Teatrının binasında yaradılan şəraitlə tanış olub. Dövlətimizin başçısına məlumat verildi ki, bina 1956-cı ildə istifadəyə verilib. Burada yenidənqurma işlərinə ötən ilin dekabrında başlanılıb. Əsaslı təmir və yenidənqurma tədbirləri zamanı binanın bütün mühəndis-texniki qurğuları tamamilə yenidən qurulub. Binanın 500 yerlik tamaşa və 100 yerlik akt salonu ən müasir avadanlıqla təchiz olunub. Burada tamaşaları bədii və texniki cəhətdən yüksək səviyyədə təqdim etmək üçün 360 dərəcə hərəkət edən səhnə, müasir akustika və işıqlandırma sistemləri və digər avadanlıq quraşdırılıb.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 27-də Sumqayıtda Dənizkənarı bulvarın və şəhər çimərliyinin açılışında iştirak edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu gün ölkəmizdə həyata keçirilən sosial-iqtisadi layihələrin tərkib hissələrindən biri də yeni istirahət guşələrinin, park və xiyabanların yaradılmasıdır. Son dövrlərdə Prezident İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, Bakı ilə yanaşı, bütün şəhər və rayonlarda yeni parkların, xiyabanların, istirahət guşələrinin yaradılması, mövcudlarının isə əsaslı şəkildə yenidən qurulması istiqamətində olduqca mühüm layihələr icra edilir. Bu məsələyə Sumqayıtda da xüsusi diqqətlə yanaşılır.

İlham Əliyev: “Keçirilən referendum bir daha bizim siyasətimizə xalq tərəfindən böyük etimadın göstəricisidir”

“Bu etimad bizə güc verir. Bu etimad olmasaydı, ölkəmizin milli maraqlarını beynəlxalq müstəvidə müdafiə etmək çətin olardı”

Əvvəli Səh. 2

Burada həmin istiqamətdə reallaşdırılan ən mühüm layihələrdən biri də Sumqayıtda Dənizkənarı bulvarın və şəhər çimərliyinin yaradılmasıdır. Bu kompleksdəki şərait sübut edir ki, Azərbaycan dövləti vətəndaşların istirahətlərini mənalı təşkil etmək, asudə vaxtlarını səmərəli keçirmək üçün bütün zəruri addımları atır. Bu, həm də dünyada hökm sürən iqtisadi böhran dövründə ölkəmizdə sosial layihələrin ardıcıl və məqsədyönlü şəkildə həyata keçirildiyini nümayiş etdirir. Xəzərin sahilindəki bu kompleks Sumqayıt şəhərinin simasının daha da gözəlləşdirilməsi baxımından da olduqca əhəmiyyətlidir. Bu cür layihələrin icrası bir daha sübut edir ki, Sumqayıtın abadlaşdırılması istiqamətində görülməli işlər davamlıdır, onlar yüksək keyfiyyətlə və vaxtında yerinə yetirilir. Bir sözlə, müasir üslubda, orijinal dizaynda yaradılan həmin istirahət məkanı Sumqayıtın görməli yerlərinə daha bir ünvanın da əlavə edilməsi deməkdir.

Dövlətimizin başçısı Dənizkənarı bulvarın və şəhər çimərliyinin rəmzi açılışını bildiren lenti kəsdi. Məlumat verildi ki, Xəzər dənizinin sahili boyunca 4 kilometr uzunluğu olan bulvar kompleksinin ümumi sahəsi 106 hektardır. Bu istirahət məkanının tikintisinə ötən ilin oktyabrında başlanılıb. Dövlətimizin başçısı elektromobillə bulvarın ərazisini gəzdi. Sumqayıt bulvarı və dənizkənarı parkı həm ərazisinə, həm də landşaftına görə ölkəmizdə mövcud olan əksər parklardan seçilir. Bu parkın çimərliyə birbaşa çıxışının olması onu digər bulvarlardan fərqləndirir. Sahəsi 12 hektar olan çimərlik zonasında şəhər sakinlərinin və qonaqların istirahəti üçün zəruri şərait var.

Bulvarda Bayraq Meydanı inşa olunub. Azərbaycan Respublikasının dövlət bayrağı meydana 42 metr hündürlüyündəki bayraq dirəyi üzərində dalğalanır. Bildirildi ki, burada 100 min ağac, 500 mindən çox müxtəlif gül kolu əkilib, 60 min kvadratmetr sahədə çəmənlik salınıb, işıqlandırma sistemi qurulub. Park-bulvar kompleksində 10 min oturmaq qoyulub. Beş yerdə böyük fəvvarə kompleksi tikilib, su təchizatı və kanalizasiya şəbəkəsi yaradılıb. Kompleks boyunca 12 min poqonometr uzunluğunda piyada yolu salınıb, mühafizə kameraları, monitorlar quraşdırılıb. Qeyd olundu ki, bulvarda kiçik ölçülü gəzinti avtobusları və avtomobil yolu ilə yanaşı, velosiped idmanı ilə məşğul olmaq istəyənlər üçün də 3 metr enində xüsusi hərəkət zolağı salınıb. Bununla yanaşı, 3 kafeçay evi, istirahət obyektləri, attraksionlar, kinoteatr, tennis kortu, futbol meydançaları, yay musiqi səhnəsi, ticarət və uşaqlar üçün əyləncə mərkəzləri yaradılıb. Ərazidə 2 yay uşaq-əyləncə mərkəzi tikilib, balacalar üçün 10 attraksion quraşdırılıb. Diqqətə çatdırıldı ki, sahil hissədə estakada qurulub və şəhərin akvatoriyasında gəzinti gəmilərinin hərəkətinin təmin olunması üçün işlər aparılır. Burada 500-dən çox yeni iş yeri açılacaq. Bulvarın ərazisində 4,2 kilometr uzunluğunda yeni yol çəkilib. Prezident İlham Əliyev yolun rəmzi açılışını bildiren lenti kəsdi. Bulvar boyunca salınan yeni asfalt yolun eni 16 metrdir. Bundan başqa, 4,2 kilometr uzunluğunda istinad divarı tikilib, mərmərlə üzlənib. Müasir səviyyədə salınan yolda işıqlandırma sistemi də quraşdırılıb. Sonra dövlətimizin başçısına bulvar ərazisində inşa edilən “Kristal Abşeron” yaşayış komp-

leksi barədə də məlumat verildi.

Bildirildi ki, bu kompleksdə ehtiyacı olan sakinlər mənzilləri 20 illik ipoteka yolu ilə də ala bilərlər. Beləliklə, kompleks sürətlə dəyişən Sumqayıtda əhalinin mənzil probleminin həllində mühüm rol oynayacaq.

Prezident İlham Əliyev həmçinin Sumqayıtın Sahil küçəsində yenidənqurmadan sonra görülməli işlərlə tanış olub. AZƏRTAC xəbər verir ki, Sahil küçəsinin yenidən qurulması son illərdə Sumqayıtda yol-nəqliyyat infrastrukturunun müasirləşdirilməsi isti-

qamətində görülməli işlərin ardıcıl xarakter aldığı göstərir. Yenidən qurulan Sahil küçəsi Sumqayıtın yol-nəqliyyat infrastrukturunun inkişafı baxımından mühüm əhəmiyyət daşıyır. Prezident İlham Əliyevə küçənin yenidən qurulması çərçivəsində görülməli işlər barədə məlumat verildi. Bildirildi ki, burada yenidənqurma işləri müasir səviyyədə və qısa vaxtda aparılıb. Küçənin uzunluğu 7,5 kilometrdir. Mövcud yol 1980-ci illərin əvvəllərində salınıb. Burada təmir-tikinti işlərinə ötən ilin noyabrında başlanılıb. Yolun

eni orta hesabla 8 metrdən 13 metrə qədər genişləndirilib. Yolun 4 min metrində “Azər-yoltikinti” ASC, 3500 metrində isə daxili imkanlar hesabına asfalt örtüyü döşənib.

Yolboyu hər iki tərəfdə əhalinin sərbəst hərəkəti üçün səkilər salınıb, bir çox yerlərdə istirahət guşələri yaradılıb, dekorativ ağac və gül kolları əkilib. Təhlükəsizlik məqsədilə istinad divarları, hasarlar yenidən tikilərək aqıl daşlarla üzlənib.

28 sentyabr 2016-cı il

İlham Əliyev: “Keçirilən referendum bir daha bizim siyasətimizə xalq tərəfindən böyük etimadın göstəricisidir”

“Bu etimad bizə güc verir. Bu etimad olmasaydı, ölkəmizin milli maraqlarını beynəlxalq müstəvidə müdafiə etmək çətin olardı”

Əvvəlki Səh. 3

Küçədə yerləşən obyektlər təmir olunub, yolboyu işıqlandırma sistemi yenidən qurulub. Bu yolda Sumqayıt şəhərində ilk dəfə olaraq, velosiped sürmək üçün xüsusi hərəkət zolağı salınıb. Sahil küçəsində aparılan yenidənqurma işləri həm avtomobillərin rahat hərəkətini, həm də piyadaların təhlükəsiz gediş-gəlişini təmin edəcək.

Sentyabrın 27-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Sumqayıtda əsaslı təmir edilərək yenidən qurulan Heydər Əliyev parkında yaradılan şəraitlə tanış olub. AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı elektromobil parkın ərazisini gəzdi. Məlumat verildi ki, son dövrlərdə Sumqayıtda əsaslı təmir olunaraq yenidən qurulan istirahət məkanlarından biri də Heydər Əliyev parkıdır. Parkın ümumi sahəsi 8 hektardır. Bu park 1995-1996-cı illərdə salınıb. Ötən il də başlayan əsaslı təmir və yenidənqurma işlərindən sonra parkın ərazisi genişləndirilərək 15 min kvadratmetrə çatdırılıb. Görülən işlər çərçivəsində parkın girişini və saat qülləsi yenidən qurulub.

Sentyabrın 27-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Səid Rüstəmov adına Sumqayıt şəhər 3 sayılı Uşaq İncəsənət Məktəbinin açılışında iştirak edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı məktəb binasının rəmzi açılışını bildiren lenti kəsdi. Prezident İlham Əliyev məktəblə tanış oldu. Bildirildi ki, məktəb əvvəllər doqquzmərtəbəli yaşayış binasının birinci mərtəbəsində və əlavə tikilmiş qeyri-yaşayış sahəsində yerləşirdi. Məktəbdənkənar tədris üçün uyğunlaşdırılmış binada fəaliyyət göstərən məktəbin zamanın tələbinə uyğun daha müasir və geniş binada yerləşdirilməsi yüksək səviyyədə həyata keçirilib. Yeni binanın inşasına keçən ilin noyabrında başlanılıb. Tikinti işləri bu ilin sentyabrında başa çatdırılıb. Binanın foyesində ulu öndər Heydər Əliyevin və Prezident İlham Əliyevin Sumqayıta səfərlərini əks etdirən fotoqüşələr yaradılıb. Ümumi sahəsi 2950 kvadratmetr olan bina üçmərtəbəlidir. Buradakı 27-sinif otağının hamısı müasir avadanlıqla, təlim-tədris ləvazimatları ilə təchiz olunub. Yüz iyirmi yerlik akt zalında müxtəlif tədbirlərin keçirilməsi üçün hər cür şərait yaradılıb. Kitabxana, rəsm otağı və emalatxanalarda dərslərin keçirilməsi üçün bütün imkanlar nəzərə alınır. Hazırda Uşaq İncəsənət Məktəbində 730 şagird təhsil alır. Onların təlim-təربiyəsi ilə 217 müəllim məşğuldur. Prezident İlham Əliyev məktəbin xor kollektivinin ifasını dinlədi. Sonra xatirə şəkli çəkdirildi.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 27-də Sumqayıtda Şahmat Məktəbinin açılışında iştirak edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı əvvəlcə Şahmat Məktəbinin binasının rəmzi açılışını bildiren lenti kəsdi. Azərbaycan Prezidentinə məlumat verildi ki, tikintisinə ötən ilin dekabrında başlanılan ikimərtəbəli binanın sahəsi min kvadratmetrdir. Prezident İlham Əliyev Şahmat Məktəbində yaradılan şəraitlə tanış oldu. Uşaqların və yeniyetmələrin idmanın bu qədim növünün sirlərinə dərindən yiyələnmələrini təmin etmək üçün məktəbdə hər cür şərait yaradılıb. Burada dərslərin yüksək səviyyədə keçirilməsi mümkün verən əsas yarıq zalı, altı tədris sinfi, müəllimlər otağı və xidməti otaqlar var. Dövlətimizin başçısı burada bu məktəbin yertirmələri olan Azərbaycanın qadınlardan ibarət milli komandasının üzvləri Zeynəb və Türkan Məmmədیارova bacıları ilə görüşdü. Azərbaycan Prezidenti balaca şahmatçılara da uğurlar arzuladı. Sonda xatirə şəkli çəkdirildi. Sentyabrın 27-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Sumqayıt şəhərinə səfəri çərçivəsində Heydər Əliyev Mərkəzinin yeni binasının açılışında iştirak edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı binanın rəmzi açılışını bildiren lenti kəsdi, burada yaradılan şəraitlə tanış oldu. Binanın foyesində ümummilli lider Heydər Əliyevin büstü ucaldılıb. Foyədə, həmçinin ulu öndər Heydər Əliyevin və Prezident İlham Əliyevin ölkəmizdə gənclərə göstərdikləri yüksək diqqət və qayğıni əks etdirən fotoşəkillər ibarət guşələr yaradılıb.

Məlumat verildi ki, Heydər Əliyev parkında inşa olunan Mərkəzin binasının tikintisinə ötən ilin noyabrında başlanılıb. Üç mərtəbədən və mansardan ibarət olan binanın ümumi sahəsi 5 min kvadratmetrdir. Mərkəzdə Ulu Öndərin həyatının və çoxşaxəli dövlətçilik fəaliyyətinin müxtəlif dövrlərini əks etdirən materiallar nümayiş etdirilir. Ümummilli lider Heydər Əliyevin ölkəmizdə, o cümlədən Sumqayıtda müxtəlif obyektlərin açılışında iştirakının, ictimaiyyətin nümayəndələri ilə görüşlərinin əks olunduğu fotoşəkillər da böyük maraq doğurur. Heydər Əliyev Mərkəzində müxtəlif tədbirlərin keçirilməsi üçün 420 yerlik böyük konfrans zalı yaradılıb. Mərkəzdə kompüter və digər ən müasir avadanlıqla təchiz olunan xidməti otaqlar var. Müxtəlif təyinatlı bölmələrdən ibarət olan mərkəzdə sərqi zalı, xalçaçılıq dərniyi, 40 nəfərlik iclas zalı, smart sinif, rəsm və foto studiyaları, elektron kitabxana, kompüter, rəqs, intellektual oyun dərniymləri fəaliyyət göstərəcək. Son illər respublikamızda

fəaliyyət göstərən Heydər Əliyev mərkəzlərində yeni ailə quran gənclərin nikah mərasimlərinin təşkili kimi xoşməramlı tədbirlər də keçirilir. Sumqayıtdakı Heydər Əliyev Mərkəzində də bu məqsədlə müvafiq şərait yaradılıb. Bina ilə tanışlıqdan sonra Prezident İlham Əliyev Mərkəzin iclas zalında şəhər ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə görüşdü. Dövlətimizin başçısı görüşdə çıxış etdi. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev öz çıxışında qeyd etdi ki, Sumqayıtın inkişafı daim diqqət mərkəzindədir:

“Biz bu gün Sumqayıtda bir çox gözəl obyektlərin açılışını qeyd edirik. Onların arasında əlbəttə ki, öz əzəməti, möhtəşəmliyi ilə seçilən Heydər Əliyev Mərkəzidir. Bu Mərkəz həm memarlıq, həm də funksionallığı baxımından çox gözəl abidədir, Ulu Öndərin adına yaraşan bir Mərkəzdir. Heydər Əliyev müstəqil Azərbaycan dövlətinin banisidir. Məhz onun rəhbərliyi ilə Azərbaycan inamla müstəqillik həyatına qədəm qoyub. Əgər 1991-ci ildə Heydər Əliyev hakimiyyətə olsaydı, heç vaxt Azərbaycan problemlərlə üzleşməzdə, heç vaxt bizdə vətəndaş müharibəsi olmazdı, heç vaxt torpaqlarımız işğal altına düşməzdə. Bizim xoşbəxtliyimiz isə ondan ibarətdir ki, 1993-cü ildə xalqın tələbi ilə Heydər Əliyev hakimiyyətə gəldi və ondan sonrakı müstəqillik dövrü sabitlik, tərəqqi və inkişaf dövrüdür. O ağır illərdə Azərbaycanda aparılan islahatlar, təhlükəsizliyin təmin edilməsi, neft kontraktının imzalanması, dövlətçiliyin möhkəmləndirilməsi, yeni Konstitusiyanın qəbulu ölkəmizin gələcək inkişafını müəyyən etmişdir. O vaxt ölkəmizin gələcək inkişafı ilə bağlı strateji seçim edilmişdir ki, Azərbaycan dövləti müstəqil həyatını qoruyacaq, ölkədə Azərbaycançılıq məfkurəsi təmin ediləcək, Azərbaycan öz beynəlxalq əlaqələrini qarşılıqlı hörmət əsasında quracaq, dərin iqtisadi-sosial islahatlar həyata keçiriləcək və Azərbaycan xarici investorlar üçün açıq qapılar siyasəti aparacaq. Bu strateji seçim özünü doğrultdu. Biz bu gün bunu bir daha əyani şəkildə görürük. Bu gün Azərbaycan dünya miqyasında çox böyük hörmətə malik olan bir ölkədir. Bizimlə hesablaşsınlar, bizim fikrimiz, rəyimiz nəinki regional müstəvidə, dünya miqyasında böyük önəm daşıyır.

Gələn ay biz müstəqilliyimizin bərpasının 25 illiyini qeyd edəcəyik. Bu 25 ilin 23 ili inkişaf, tərəqqi və dirçəliş illəri olmuşdur. 1991-ci ildə Azərbaycan müstəqilliyə qovuşanda digər müttəfiq respublikalar da müstəqillik əldə etmişdi və ilk iki il xalqımız üçün, dövlətimiz üçün çox ağır, faciəvi illər olmuşdur. O vaxt hakimiyyəti zəbt edən antimill

qüvvələr ölkəmizi faktiki olaraq dağıdırdılar və Azərbaycan xalqı böyük əziyyət içində, narahatlıq içində yaşayırdı. Azərbaycan xalqı cəmi bir il AXC-Müsavat cütlüyünün hakimiyyətinə dözərək bu mənfur ünsürləri tarixin arxivinə göndərdi. Bu gün Azərbaycanda gedən proseslər, ölkəmizin inkişafı və dünyanın keçirilmiş referendum bir daha xalqımızın iradəsini göstərdi. Bir daha göstərdi ki, Azərbaycan xalqı aparılan siyasətə öz dəstəyini verir. Bir daha onu göstərdi ki, Azərbaycan xalqı təhlükəsizliyi, sabitliyi, inkişafı, ləyaqəti və müstəqilliyi seçir.

Dünən keçirilən referendum bir daha bizim siyasətimizə xalq tərəfindən böyük etimadın göstəricisidir. Bu etimad bizə güc verir. Bu etimad olmasaydı, ölkəmizin milli maraqlarını beynəlxalq müstəvidə müdafiə etmək çətin olardı. Bizim siyasətimiz milli maraqlar üzərində qurulub. Bizim siyasətimizin temelində Azərbaycan xalqının maraqları, milli dəyərlər durur. Bu gün istənilən beynəlxalq forumda Azərbaycan öz sözünü deyir, öz yolu ilə gedir, müstəqillik, ləyaqət yolu ilə gedir, heç kimin qarşısında gözükdə deyil, heç kimin diktəsi ilə oturub-duran deyil. Bu siyasət xalq tərəfindən dəstəklənir, bəyənilir və beynəlxalq aləmdə bizə çox böyük şöhrət qazandırır.

Dünən keçirilən referendum ölkəmizin gələcək inkişafını müəyyən edir. Azərbaycan xalqının mütləq əksəriyyəti referenduma birmənalı şəkildə “hə” deyib, bizim təkliflərimizi dəstəkləyib, bəyənilib. Buna görə mən bir daha bütün Azərbaycan xalqına dərin minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm.”

Daha sonra Sumqayıt Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Zakir Fərəcov, İqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev, Azərikimya” İstehsalat Birliyinin Müşahidə Şurasının sədri Muxtar Babayev, “SOCAR Polimer” MMC-nin direktoru Fərid Cəfərov və “SOCAR Karbamid” zavodunun direktoru Xəyal Cəfərov çıxış edərək diqqətə çatdırıblar ki, dünyada müəkkəb siyasəti və iqtisadi proseslərin davam etdiyi hazırkı şəraitdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin iqtisadi strategiyası çərçivəsində qeyri-neft sektorunun inkişafına yönəlmiş sistemli tədbirlər, aparılan islahatlar ölkənin dayanıqlı inkişafı baxımından strateji əhəmiyyət kəsb edir. Bu iqtisadi strategiyanın əsas istiqamətlərindən biri rəqabətqabiliyyətli qeyri-neft sənayesinin inkişaf etdirilməsidir. Ümummilli lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi dövründə ölkəmizdə ciddi sənaye potensialı formalaşdırılıb, Bakı ilə yanaşı, Sumqayıt, Gəncə və Mingəçevir də sənaye mərkəzlərinə çevrilib.

Sentyabrın 27-də Bakı Ekspo Mərkəzində "ADEX 2016" ikinci Azərbaycan Beynəlxalq müdafiə sərgisi açılıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev sərgi ilə tanış olub. Müdafiə sənayesi naziri Yavər Camalov və müdafiə naziri Zakir Həsənov Prezident İlham Əliyevə məlumat verdilər ki, bu il sərgidə dünyanın 34 ölkəsini təmsil edən 216 şirkət, 19 ölkədən 25 rəsmi nümayəndə heyəti iştirak edir. İştirakçıların coğrafiyası Latviya, Monteneqro, Xorvatiya, Çex Respublikası və Estoniya kimi ölkələrin hesabına genişləniib. Ümumilikdə, ziyarətçi şirkət və qurumlarla birlikdə sərginin coğrafiyası 44 ölkəni əhatə edir.

Dövlətimizin başçısı Azərbaycan pavilyonunda nümayiş etdirilən hərbi məmulatlara baxdı. Bu sərgidə milli müdafiə sənayesinin məmulatlarının nümayiş etdirilməsi bir daha təsdiqləyir ki, Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin tabeliyinə verilən müəssisələrdə qısa müddətdə yenidənqurma işlərinin aparılması, son illərdə həmin müəssisələrin maşın və avadanlıq parkının yenilənməsi məqsədilə dünyanın inkişaf etmiş ölkələrindən ən son texnoloji avadanlıqların alınması quraşdırılması artıq öz bəhrəsini verir. Görülən işlərin nəticəsidir ki, Müdafiə Sənayesi Nazirliyi aviasiya, naviqasiya, ci-hazqayırma və digər istiqamətlər üzrə dünyanın inkişaf etmiş ölkələri ilə əməkdaşlıq edir. 2009-cu ildən başlayaraq nazirliyin müəssisələrində istehsal olunan məhsullar xaricdə keçirilən beynəlxalq müdafiə sərgilərində də nümayiş olunur. Bu sərgilərdə Azərbaycan istehsalı olan məhsullar böyük maraqla qarşılanı.

İkinci dəfə keçirilən sərgidə Türkiyə Respublikası 42 şirkətlə təmsil olunur. Türkiyənin 28 illik təcrübəyə malik olan "Roketsan" şirkəti budəfəki sərgiyə öz məhsullarının geniş çeşidi ilə qatılıb. Şirkət həm yerli, həm də xarici istifadəçilərə özünü təcrübədə doğrultmuş etibarlı həll variantları təklif edir. "Aselsan" şirkəti sifarişçilərinə hərbi rabitə vasitələri, radiolokasiya stansiyaları, ra-

Prezident İlham Əliyev "ADEX 2016" ikinci Azərbaycan Beynəlxalq müdafiə sərgisi ilə tanış olub

dioelektron mübarizə avadanlığı, elektron və optik cihazlar, çoxfunk-siyalı məlumat idarəetmə sistemi, yerüstü, hava, dəniz və kosmik təbiqlər üçün yüksək texnologiyalı sistem variantlarını təqdim edir.

Ukrayna ikinci Azərbaycan Beynəlxalq müdafiə sərgisində 7 şirkətlə təmsil olunur. Bu şirkətlər hərbi sənaye kompleksinin müxtəlif məhsullarını qonaqlara təqdim edirlər.

Serbiya da sərginin maraqla qarşılanan iştirakçıları arasındadır. Bu ölkədən olan "Yugoimport" şirkəti sistem inteqratoru kimi kompleks döyüş sistemlərinin işlənilməsi və istehsalı üzrə ixtisaslaşmışdır. Azərbaycan və Kanadada nümayəndəlikləri olan "Azcan" şirkəti beynəlxalq müştəri şəbəkəsi üçün təhlükəsizliyin təmin olunması ilə bağlı imkanlar təklif edir. Şirkətin məhsulları mülki, xüsusi və hərbi təyinatlı avtomobillərdən, eləcə də güllə keçirməyən jiletlərdən, mühafizə vasitələri və hərbi təyinatlı mobil elektron sistemlərdən ibarətdir.

Prezident İlham Əliyev Pakistan İslam Respublikasının pavilyonunda da oldu. Bildirildi ki, ölkəmizlə hərbi əməkdaşlığa malik Pakistan da bu sərgidə hərbi sənaye məhsullarının geniş çeşidi ilə iştirak edir. Bu ölkədə istehsal olunan hərbi məhsullar hərbi sənaye kompleksinin bütün istiqamətlərini əhatə edir. Hərbi sənayesi ilə diqqət çəkən Belarus Respublikası da ikinci Azərbaycan Beynəlxalq müdafiə sərgisinin fəal iştirakçıları arasındadır. Sərgiyə 11 şirkətlə qatılan Belarus müxtəlif hərbi məhsullarla yana-

şı, ağır hərbi texnika da nümayiş etdirir. Dövlətimizin başçısının diqqətinə çatdırıldı ki, Azərbaycan hərbi sənayesinin məhsulları sərgidə böyük maraqla qarşılandı. Müasir silah və texnikanın, habelə milli müdafiə sahəsində Azərbaycanın gücünün və qüdrətinin böyük nümayişinə çevrilən sərgidə son illərdə ölkəmizdə istehsal olunan yüngül və ağır hərbi texnikalar nümayişə çıxarıldı. Atıcı silahlarla təchiz olunan universal "Gürzə" avtomobili, müxtəlif çaplı atıcı silahlar, raket başlıqları, "Tufan" və "İldırım" ağır hərbi texnikası sərginin maraqlı iştirakçıları arasında qaldı. Azərbaycan Tarix Muzeyinin ekspozisiyasında isə tariximizin hərbi keçmişi dolğun şəkildə əksini tapıb. Burada Azərbaycan hərbi tarixinin müxtəlif mərhələlərini əks etdirən silah növləri nümayiş etdirilir. Dünyada hərbi sənaye kompleksinin inkişafı ilə diqqət çəkən ölkələrdən biri olan İsrail Bakıda keçiri-

lən sərgiyə 13 şirkətlə qatılıb. Bu şirkətlər hava gəmiləri, zirehli texnika, donanma platformaları, havada və kosmosda ən son texnikanın, kibernetologiyaların tətbiqi ilə yanaşı, müasir müdafiə sistemlərinin işlənilməsi və istehsalını, o cümlədən hərbi donanma və kosmik sistemlər üçün innovativ həll variantlarını təklif edirlər.

İkinci Azərbaycan Beynəlxalq müdafiə sərgisinə 12 şirkətlə qatılan Çex Respublikası təqdim etdiyi məhsullar baxımından maraqla qarşılanı. Sərgidə iştirak edən Türkiyənin "Gülhan Dearsan" şirkəti hərbi donanma gəmilərinin layihələndirilməsi və tikintisi, o cümlədən hərbi silah sistemləri və kompleks ticarət gəmilərinin inteqrasiyası sahəsində ixtisaslaşmışdır. Rusiya Federasiyası sərgidə maraqlı iştirakçıları arasında qaldı. Dünyada nüfuzlu hərbi sənaye kompleksinə malik olan Rusiyaya sərgidə 23 şirkət

təmsil edir. Bu ölkənin "Rosobor-nexport" şirkəti global silah bazarının liderlərindən biridir və Rusiyanın illik silah satışının 85 faizdən çoxunu əhatə edir. Fransa Respublikasını təmsil edən "DCNS Group" dəniz mühafizəsi üzrə dünya lideri olmaqla enerji sektorunda innovatordur. Şirkət əsasən havadan müdafiə dəsti də daxil olmaqla bir çox özünümüdafiə sistemləri ilə bağlı məhsulları nümayiş etdirir. Çinin "CETS International" şirkəti elektron informasiya sahəsi üçün innovativ və xüsusi həll variantları ilə sərgi ziyarətçilərinin qarşısına çıxıb.

Sonra Prezident İlham Əliyev Bakı Ekspo Mərkəzinin qarşısında açıq havada nümayiş etdirilən hərbi məhsullara da baxdı. Azərbaycan hərbi sənaye kompleksinin məhsulları burada da qonaqlara təqdim olunur. Bildirildi ki, "Matador" və "Marauder" tipli zirehli hərbi texnikalar, o cümlədən tank əleyhinə raket kompleksi sərgidə yenə də böyük maraqla qarşılanı. Bundan əlavə, Rusiya və Belarus istehsalı olan ağır hərbi texnikalar sərginin əhəmiyyətini daha da artırır. Beləliklə, "ADEX" sərgisi dünyanın silah bazarında ixrac üçün təklif olunan hərbi sənaye kompleksinin müxtəlif sahələri üzrə müasir müdafiə texnologiyaları, hərbi texnikanın ən son nümunələri ilə tanış olmaq imkanı yaradır. Bu sərgi ən son silah nümunələrinin nümayiş olunması və beynəlxalq hərbi-texniki əməkdaşlıq sahəsində yeni müqavilələrin imzalanması üçün də əla platformaya çevrilib.

Azərbaycan ilə Türkiyə arasında dostluq və qardaşlıq münasibətləri bütün sahələrdə bundan sonra da möhkəmlənəcək

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Türkiyənin müdafiə, mədəniyyət və turizm nazirlərinin başçılıq etdikləri nümayəndə heyətlərini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 27-də Türkiyə Respublikasının müdafiə naziri Fikri İşıqın, mədəniyyət və turizm naziri Nəbi Avcının başçılıq etdikləri nümayəndə heyətlərini qəbul edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, müdafiə naziri Fikri İşıq, mədəniyyət və turizm naziri Nəbi Avcı Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırdılar.

Görüşdə Azərbaycan ilə Türkiyə arasında müdafiə, hərbi və hərbi-tex-

niki əməkdaşlıq sahəsində əlaqələrin uğurla inkişaf etdiyi vurğulandı, "ADEX-2016" ikinci Azərbaycan Beynəlxalq müdafiə sərgisinin əhəmiyyətindən danışıldı. Söhbət zamanı, ölkələrimiz arasında mədəniyyət və turizm sahəsində əlaqələrin uğurla inkişaf etdiyi bildirildi, əməkdaşlığımızın daha da genişləndirilməsi üçün yaxşı potensialın olduğu vurğulandı. Son vaxtlar turizm sahəsində görülən tədbirlər nəticəsində ölkəmizdə turistlərin sayının artdığı qeyd edildi, Türkiyənin bu sahədə zəngin təcrübəyə malik olması-

nın əhəmiyyəti diqqətə çatdırıldı. Dünya Turizm Günündə Türkiyənin mədəniyyət və turizm naziri Nəbi Avcının ölkəmizə səfərinin önemi vurğulandı.

Görüşdə Azərbaycan ilə Türkiyə arasında dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin bütün sahələrdə bundan

sonra da möhkəmləndiriləcəyinə əminlik ifadə olundu.

Dövlətimizin başçısı Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın salamlarına görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Türkiyə Respublikasının Prezidentinə çatdırmağı xahiş etdi.

Rəsmi xronika

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Sumqayıt şəhərində çoxmənzilli binaların dam örtüklərinin dəyişdirilməsi və şəhər avtomobil yollarının əsaslı təmiri işlərinin davam etdirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında sərəncam imzalayıb.

28 sentyabr 2016-cı il

Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri referendumun nəticələrini açıqlayıb

Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri Məzahir Pənahov ölkəmizdə referendumun keçirildiyi bütün məntəqələrdən daxil olan məlumatlarla bağlı sentyabrın 27-də mətbuat konfransı keçirib. Məzahir Pənahov bildirdi ki, referendum 125 seçki dairəsi üzrə 5627 seçki məntəqəsində keçirilib və nəticələrin hamısı bu gün səhər Mərkəzi Seçki Komissiyasına daxil olub. Diqqətə çatdırılıb ki, ölkə üzrə qeydə alınmış seçicilərin sayı 5 milyon 276 min 111 nəfər

olub. Səsvermədə seçicilərin iştirak faizi 69,7 faiz təşkil edib.

Sonra MSK sədri daxil olan məlumatlara əsasən ilkin rəqəmləri diqqətə çatdırıb.

Məzahir Pənahov bildirdi ki, Mərkəzi Seçki Komissiyası artıq rəsmi protokolların qəbul edilməsi ilə məşğul olacaq. Seçki Məcəlləsinin tələbinə görə, iki gün müddətində bütün dairə seçki komissiyalarının protokolları Mərkəzi Seçki Komissiyasına çatdırılmalıdır. Ondan sonra dairə seçki komissiyalarının protokolları əsasında ilkin nəticələr MSK-nın saytında yerləşdiriləcək. Həmin məlumatlar artıq

protokollar əsasında olan ilkin nəticələr olacaq. Sonra bütün sənədlər diqqətlə araşdırılacaq, əgər hər hansı müraciət daxil olarsa, o müraciətlər araşdırılacaq, onlara uyğun qərarlar çıxarılaçaq. Seçki Məcəlləsinin tələbinə uyğun olaraq ən gec 25 gün müddətində Mərkəzi Seçki Komissiyası bu proseslərə yekun vuracaq. Əgər MSK-ya heç bir müraciət daxil olmasa, dairə seçki komissiyalarından daxil olmuş sənədlər araşdırılıb başa çatdırıldıqdan sonra Komissiya nəticələrin rəsmi təsdiq olunması ilə bağlı iclasın nə vaxt çağırılması barədə qərar qəbul edəcək. Ümumxalq səsverməsinin çox yüksək səviyyədə keçirildiyini bir daha vurğulayan M.Pənahov indiyədək MSK-ya hər hansı şikayətin daxil olmadığını diqqətə çatdırıb.

Avropa İttifaqının Regional Komitəsinin üzvlərindən ibarət müşahidə qrupu referendumla bağlı bəyanat yayıb

Avropa İttifaqının (Aİ) Regional Komitəsinin üzvlərindən ibarət müşahidə qrupu Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına təklif olunan əlavə və dəyişikliklərlə bağlı sentyabrın 26-da keçirilən ümumxalq səsverməsi (referendum) ilə əlaqədar bəyanat yayıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, qrupun rəhbəri, Finlandiyadan olan Paulina Haijanen sentyabrın 26-da Azərbaycanda keçirilən referendumda müşahidə apardıqlarını deyib. O bildirdi ki, müşahidə qrupu səfər öncəsi referenduma çıxarılan Konstitusiya dəyişikliklərinin məzmununu araşdırıb, sentyabrın 26-da ümumxalq səsverməsi günü 2 seçki dairəsinin 10 seçki məntəqəsində səsvermə prosesinin müşahidəsini aparıb. Qrup apardıqları araşdırmalar və müşahidələr əsasında referendumun keçirilməsinin suveren Azərbaycan dövlətinin səlahiyyətlərinə aid və bu barədə qərarın verilməsinin milli qanunvericiliyə uyğun olduğu qənaətinə gəlib. Həmçinin referendumda çıxarılan məsələlər ölkədə idarəetmə sisteminin gücləndirilməsi, insan hüquqlarının müdafiəsinin rəsmiləşdirilməsinə xidmət edir. P.Haijanen deyib: "Qrupun üzvləri olduqları məntəqələrdə çoxsaylı müşahidəçilərin səsvermə prosesinin gedişini müşahidə etdiklərinin şahidi olublar. Səsvermə prosesi texniki və təşkilati baxımdan çox yaxşı təşkil edilmişdi. Məntəqələrdə seçici fəallığı yüksək idi və səsvermə prosesi dinc şəraitdə keçdi. Hər hansı bir zərurət olmadan polis və yerli icra hakimiyyəti orqanının nümayəndələrinin seçki məntəqələrinə daxil olmalarını və səsvermə prosesinə müdaxilə etmələrini müşahidə etmədik. Səs verənlər müstəqil və heç bir kənar müdaxilə olmadan səsvermə prosesində iştirak edərək öz iradələrini ifadə etdilər". Qrupun rəhbəri əlavə edib ki, səsvermə prosesi başa çatdıqdan sonra müşahidə qrupunun üzvləri bir məntəqədə bülletenlərin sayılması prosesini izləyib və digər müşahidəçilərə də bülletenlərin sayılması prosesini izləməyə hər hansı maneçiliyin törədilmədiyini şahidi olublar. Müşahidə qrupu belə bir qənaətə gəlib ki, sentyabrın 26-da Konstitusiyaya dəyişiklərlə bağlı referendum tam şəffaf şəraitdə keçib. Referendumun nəticələri Azərbaycan xalqının öz iradəsinə müstəqil və azad şəkildə ifadə etdiyini əks etdirir.

Villyam Rasimora: Müşahidə apardığımız bütün məntəqələrdə səsvermənin ədalətli və düzgün keçirildiyinin şahidi olduq

ni mərhələdə ölkədə fərqli institutların sabitliyi təmin ediləcək. V.Rasimora vurğulayıb ki, Avropa İttifaqının tərəfdaşı olan bir ölkədə siyasi sabitliyin hökm sürməsi və vətəndaş azadlıqlarının qorunması beynəlxalq əlaqələrin inkişafının mühüm elementidir. O deyib: "Müşahidə apardığımız bütün məntəqələrdə səsvermənin ədalətli və düzgün keçirildiyinin şahidi olduq. Səsli hesablanması zamanı heç bir qanun pozuntusu-

na rast gəlmədik. Hesab edirik ki, referendum Azərbaycan vətəndaşlarının gözləntilərini doğruldub. Digər tərəfdən, referendum günü ölkədə ümumi vəziyyətin sakit olduğunu müşahidə etdik". Polis üzrə Araşdırma Mərkəzinin sədri Bordo Qilis Mərkəzi Seçki Komissiyasının fəaliyyətinə toxunaraq yüksək təşkilatçılığa görə minnətdarlığını bildirdi. O qeyd edib ki, məntəqələrdə sərbəst şəkildə müşahidə aparıblar və səsvermə prosesi ilə bağlı suallarına dolğun cavablar alıblar.

AŞPA missiyasının ilkin rəyi: Azərbaycanda ümumxalq səsverməsi yaxşı təşkil olunub və şəffaf keçib

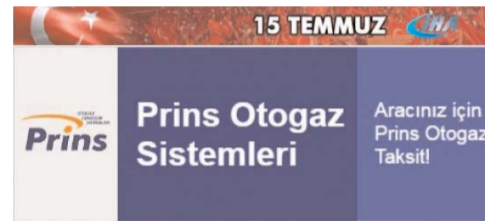
Avropa Şurası Parlament Assambleyasının sentyabrın 26-da Azərbaycanda keçirilmiş referendumla bağlı qiymətləndirmə missiyasının rəhbəri Aleksandr Nikoloski heyətin ilkin rəyini açıqlayarkən deyib: "Biz Azərbaycan xalqını sakit keçən səsvermə günü ilə bağlı təbrik etmək istəyirik. AŞPA nümayəndə heyəti belə nəticəyə gəlib ki, referendum milli qanunvericiliyə uyğun keçirilib. Azərbaycan Konstitusiyası qanuni və legitim hesab olunur. Səsvermə prosesi yaxşı təşkil olunub, şəffaf, səmərəli və sakit keçib. Səsli hesablanması zamanı ciddi pozuntular qeydə alınmayıb. Biz Azərbaycan xalqının iradəsinə hörmətlə yanaşıırıq. Referendumun nəticələri Azərbaycan xalqının iradəsinə əks etdirir".

Türkiyə KİV-ləri Azərbaycanda keçirilmiş referendum və onun nəticələri barədə məlumat yayıb

Türkiyə KİV-ləri Azərbaycan Konstitusiyasına təklif olunan əlavə və dəyişikliklərlə bağlı sentyabrın 26-da keçirilən ümumxalq səsverməsi (referendum) ilə əlaqədar geniş məlumat yayıb.

Müxtəlif dillərdə yayılmış xəbərlərdə Prezident İlham Əliyev və ailə üzvlərinin səsvermədə iştirakı, Konstitusiyaya təklif olunan əlavə və dəyişikliklərin mahiyyəti, səsvermənin azad və şəffaf keçirilməsi, xarici müşahidəçilərin referendumla bağlı ifadə etdikləri müsbət fikirlər əks olunub. www.aa.com.tr, www.iha.com.tr, www.time-turk.com, www.haberturk.com, www.yenisafak.com, www.milligazete.com.tr, www.ntv.com.tr, www.turkiyegazetesi.com.tr və s. media qurumları tərəfindən oxuculara müxtəlif dillərdə təqdim olunan xəbərlərdə referendumun yüksək səviyyədə təşkil edilməsi, seçici sayı, seçici fəallığı, ümumxalq səsverməsinin nəticələri və s. məqamlara dair məsələlər diqqətdə olub. Türkiyə televiziya kanalları ilə bərabər bəzi xəbər portalları da səsvermə prosesindən videomateriallar yayıblar. Diqqətə çatdırılıb ki, referendum baş tutub və Azərbaycan xalqı Konstitusiyaya təklif olunan əlavə və dəyişiklikləri dəstəkləyib.

Azerbaycan sandık başında

Azerbaycan'da anayasa değişikliği konusunda referendum için halk sandık başına gitti.

Markov: Referendumun nəticəsi ölkə əhalisinin Prezidentin siyasətinə dəstək verdiyini təsdiq edir

Azərbaycan Konstitusiyasına dəyişikliklərlə bağlı referendumun nəticələri ölkə əhalisinin Prezident İlham Əliyevin siyasətinə böyük dəstək verdiyini təsdiq edir. Bunu Trend-ə Rusiya Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəsi, RF-nin İctimai Palatasının üzvü, politoloq Sergey Markov deyib. Onun sözlərinə görə, insanlar Prezidentə inanırlar ki, təklif edilən dəyişikliklər düzgündür və Azərbaycanın rifahına xidmət edəcək. Bu, referendumun belə aşkar uğurunun əsas səbəbidir. S.Markov qeyd edib ki, konstitusiyaya dəyişikliklər üzrə təklif siyasi sistemin davamlılığını artırmaq üçün verilib.

Avropa Strateji Kəşfiyyat və Təhlükəsizlik Mərkəzi və Polis üzrə Araşdırma Mərkəzinin üzvlərindən ibarət müşahidə qrupu Azərbaycanda sentyabrın 26-da keçirilən referendumla bağlı birgə bəyanatla çıxış ediblər. AZƏRTAC xəbər verir ki, Avropa Strateji Kəşfiyyat və Təhlükəsizlik Mərkəzinin vitse-prezidenti Villyam Rasimora ölkəmizdə keçirilən ümumxalq səsverməsinin Azərbaycanda siyasi sabitliyin zəmanəti kimi dəyərləndirib. Diqqətə çatdırılıb ki, Konstitusiyaya ediləcək əlavə və dəyişikliklər vətəndaş azadlıqlarını gücləndirəcək və demokratiyanı müdafiə edəcək. Bu ye-

Referendum Aktına xalq "HƏ" dedi

Həyata keçirilən demokratikləşmə prosesində, xalq-hakimiyyət birliyi əsas aparıcı qüvvə olmaqla, vətəndaş cəmiyyəti quruculuğu prosesinə daima öz müsbət töhfəsini verməkdədir. Respublikamızda qanunvericilik bazasının təkmilləşdirilməsi, icra mexanizmlərinin tənzimlənməsi, çoxpartiyalı sistemin inkişaf etdirilməsi, insanlara sərbəst toplaşmaq azadlıqlarının verilməsi Azərbaycan demokratiyasının davamlı inkişafından xəbər verir. Bu gün müstəqil Azərbaycan öz siyasətini, məhz möhkəm təməllər üzərində qurmuşdur.

NƏRİMAN ƏLİYEV,
Milli Məclisin deputatı

Ölkənin hərtərəfli inkişafın göstərdiyi diqqətin bariz nümunəsidir. Belə ki, sentyabrın 26-da keçirilən səsvermənin yüksək fəallıq şəraitində keçməsi referendumda çıxarılan məsələlərin Azərbaycanın ictimai-siyasi həyatında mühüm rol oynadığını, ölkə vətəndaşlarının mütləq əksəriyyətinin Konstitusiyaya təklif olunan əlavələr və dəyişiklikləri dəstəklədiyini nümayiş etdirdi.

Səsvermə günü xalqın böyük izdihamla seçki

baycana səs vermələri bunun bariz məntiqi nəticəsidir.

Diqqətçəkici məqamlardan biri də budur ki, təşviqat qruplarının keçirdikləri yüzrlə görüşlər nəticəsində Azərbaycan vətəndaşlarına - referendumda çıxarılan məsələlərin mahiyyətini və məzmununu demokratik və plüralizm şəraitində çatdırdı. Vətəndaşlarda müsbət təsir buraxan görüşlər, əsasən, açıq debatlar, diskussiyalar, müzakirələr şəraitində keçirildi, hətta ən kiçik detallara qədər məsələlər insanlarımızın diqqətinə çatdırıldı. Bu, bir daha sübut edir ki, onu maraqlandıran suallara cavabını tapdıqdan sonra referendum günü səsvermədə fəallıq göstərəcək. Əlbəttə ki, burada seçki təcrübəsi də öz rolunu yetərinə təsdiq edir. Bu günə kimi Azərbaycanda 6 prezident, 5 parlament, 4 bələdiyyə və 3 referendum səsverməsi keçirilib. Sonuncu-26 sentyabr referendumuna qədər keçirilən öncəki referendumlarda toplanmış təcrübələr də, əlbəttə ki, burada öz əhəmiyyətli rolunu oynamış oldu. Məhz bu baxımdan, demək olar ki, uğurlu təcrübə və xalqın referendumda olan marağı təşviqat kampaniyasını daha səmərəli şəkildə aparmağa, seçki resurslarından düzgün istifadə etməyə kifayət qədər zəmin yaratmış oldu.

Səs verən vətəndaş ölkə tarixinin növbəti uğur səhifəsinə səs vermişdir

Onu da qeyd etmək istərdim ki, qarşıdan gələn ayda - oktyabr ayında xalqımız Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyinin 25-ci ildönümünü böyük təntənə ilə qeyd edəcək. Müstəqillik dövründə ölkəmiz demokratik və dünyəvi dövlət quruculuğu istiqamətində böyük inkişaf yolu keçib. Qeyd etdiyim kimi, seçki və referendumların təşkili istiqamətində zəngin təcrübənin əldə edilməsi də bu illər ərzində formalaşmış. Ona görə də ölkə Prezidenti İlham Əliyev dövrün tələblərini, mövcud realıqları və beynəlxalq təcrübəni nəzərə alaraq, konstitusiyaya dəyişikliklərin edilməsi təşəbbüsü ilə çıxış etdi.

Artıq 26 sentyabr günündə səs vermiş vətəndaş ölkə tarixinin növbəti uğur səhifəsinə səs vermişdir desək, bu mühüm hadisədən daha düzgün nəticə hasil edə bilərik. Yəni hər kəsə bəllidir ki, Referendum Aktı çərçivəsində təklif olunan dəyişiklikləri, ilk növbədə, ölkədə aparılan siyasi və iqtisadi islahatların davamı kimi qiymətləndirmək olar.

Biz Referendum Aktı layihəsinə səs verməklə nəyi qazandıq? Bu sualı cavablandırmaqdan ötrü yenidən həmin müddəaları nəzərdən keçirmək lazımdır. Demokratikləşməyə xidmət edən vətəndaşlarımızın hüquq və azadlıqlarının qorunması və təminatı baxımından referendumu təhlil etsək, "Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında dəyişikliklər edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Referendum Aktının layihəsində Konstitusiyanın 9-cu maddəsinə təklif edilən variantlar və s. aşağıdakı kimidir: "Azərbaycan Respublikası öz təhlükəsizliyi-

məntəqələrinə gedərək, daha güclü Azərbaycana səs vermələri bunun bariz və məntiqi nəticəsidir

Referendum ərəfəsində Yeni Azərbaycan Partiyası tərəfindən yaradılmış "Yeni Azərbaycan" və "Vətəndaş cəmiyyəti" təşviqat qrupları təbliğat kampaniyasının qanunvericiliyə uyğun keçirilməsi üçün bütün zəruri tədbirləri gördü. Təşviqat kampaniyası dövründə "Yeni Azərbaycan" və "Vətəndaş cəmiyyəti" təşviqat qrupları Azərbaycanın bütün bölgələrində - şəhər, rayon, qəsəbə və kəndlərdə seçicilərlə çoxsaylı görüşlər keçirib, onların maarifləndirilməsi prosesində yaxından iştirak ediblər. Bu görüşlərdə qarşıya qoyulan əsas məqsəd referendumda çıxarılan məsələlərlə bağlı izahat işi aparmaq, seçiciləri maarifləndirmək olub ki, səsvermə günü xalqın böyük izdihamla seçki məntəqələrinə gedərək, daha güclü Azər-

İnsan hüquq və azadlıqlarının yüksək səviyyədə qorunması, vətəndaşlarımızın sosial həyatlarının daha da yaxşılaşdırılması, dövlət idarəçiliyində ən modern siyasi mexanizmlərin həyata keçirilməsi və s. mühüm faktorlar da bu amili özündə ehtiva etməkdədir. Dövlətimizin yürütdüyü siyasətində prio-

ritet məsələ kimi qiymətləndirilən bu məsələ 26 sentyabrda baş tutmuş Referendum Aktı layihəsi çərçivəsində, ümumxalq səsverməsi ilə özünü təsdiqlədi. Belə ki, Prezident İlham Əliyevin Milli Konstitusiyamıza əlavə və dəyişikliklərin edilməsi məqsədilə irəli sürdüyü təşəbbüs də Azərbaycan dövlətinin insan hüquq və azadlıqlarının qorunmasına,

Referendum Aktına xalq "HƏ" dedi

ni və müdafiəsini təmin etmək məqsədilə Silahlı Qüvvələr yaradır. Silahlı Qüvvələr Azərbaycan Ordusundan və başqa silahlı birləşmələrdən ibarətdir".

Əvvəlki variantdan fərqli olaraq, bu maddədə Azərbaycan Ordusu və başqa silahlı birləşmələrin Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin tərkibi olduğu elan edilir. İnkişaf etmiş dövlətlərin rastlaşmadığı münaqişəli müharibə şəraitində demokratik quruculuq ideyalarını müdafiə edən və həyata keçirən Azərbaycan dövlətinin Silahlı Qüvvələrinin idarə etməsinin mərkəzləşməsi hazırkı şəraitdə, hesab edirik ki, referendumda müzakirəyə çıxarılmış, yerində olan hüquqi əhəmiyyətli məsələlərdən biridir. Bu konkret dəyişiklik Azərbaycan dövlətinin təhlükəsizliyinin və müdafiəsinin əsaslarının iqtisadi, hüquqi, sosial baxımdan daha da möhkəmləndirilməsinə xidmət edir.

Referendum Aktında "insan və vətəndaş hüquqlarının və azadlıqlarının əsas prinsipi" (24), "Bərabərlik hüququ" (25) maddələrinin, təklif edilən variantlarına diqqət etsək, demokratik idarəetmə prosesində iştirak etmək üçün vətəndaşlara bərabər hüquqların verilməsi, əqidəyə, siyasi və sosial mənsubiyyətə görə öz fikrini ifadə etmək və idarəetmədə iştirakda bərabərliyin təmin edilməsi ilə bağlı verilən imkanların təsbitini görürük. Bu imkanlar, məhz mövcud maddələrin variantlarından daha dəqiq ifadə edilməklə, vətəndaşlarımızın, eləcə də, müxtəlif dinlərə mənsub olan insanların demokratik cəmiyyətdə birgə dinc yaşamasının daha dəqiq təmin edilməsi baxımından, önəmli

hüquqi əhəmiyyətli əlavə və dəyişiklik kimi dəyərləndirilməlidir.

O cümlədən, "Vətəndaşlıq hüququnun təminatı" (maddə 53) variantında "Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı, Azərbaycan Respublikası vətəndaşlığından (onun qanunla müəyyən edilmiş itirilmə halları istisna olmaqla) məhrum edilə bilməz" variantını mövcud variantla müqayisə etdikdə, daha da təkmilləşmiş hüquq norması ilə qarşılaşırıq.

Vətəndaşlıq institutu dövlət və vətəndaş arasında siyasi-hüquqi münasibətlərin müstəvisində qurulur. Vətəndaşların şəxsi mənafeyinə nələrin uyğun olub-olmamasını bəzi istisnalara özlərinin həll etməsi hüququ

dəflərdən hesab olunur. Hüquqi baxımdan Referendum Aktı layihəsinə edilən bu təklif əvvəlki institutun təkmilləşməsi baxımından yeniliklərin zərurətə əlaqədar yaradılması istiqamətində müntəzəqi təşəbbüskarlığın nəticəsidir.

Həmçinin, Azərbaycan Respublikasında demokratik siyasi institutların inkişafı üçün sosial-iqtisadi və hüquqi şərait yaradan ümumxalq səviyyəli təkliflər kimi qiymətləndirərək, deməli ki, bu müddəalar Azərbaycan Respublikasının Prezident idarəetmə sisteminin və ümumilikdə, demokratik idarəetmənin dərinləşməsi üçün xüsusi əhəmiyyəti ilə seçilən, xalq müzakirəsinə verilən, dövləti və xalqı birləşdirən, dövlətdaxili və beynəlxalq əhəmiyyətli hüquqi sənədlər məcmusudur.

Beləliklə, bir daha əminliklə vurğulaya bilərik ki, Azərbaycanın ictimai-siyasi həya-

mütərəqqi prinsip kimi qəbul edilməlidir.

Referendum Aktı layihəsində müzakirəyə çıxarılan yeniliklərdən biri də Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Azərbaycan Respublikası Prezidenti tərəfindən buraxılması ilə bağlı edilən təklif idi ki, xalqımız bu təklifə "HƏ" dedi. Çünki dünya təcrübəsində, demokratik inkişaf yolunda olan dövlətlərdə təkamülün nəticəsi olaraq, parlament üzvlərinin daha çox seçicilərdən asılı olması və onlar qarşısında hesabat verməklə hamılıqla idarəetməyə nail olma mövqeləri əsas hə-

tında əhəmiyyətli rol oynayan mühüm siyasi kampaniya beynəlxalq seçki qanunvericiliyinə uyğun şəkildə uğurla başa çatmış və xalq tamamilə azad, şəffaf, demokratik şəraitdə iradəsini ortaya qoymuşdur. Referendumun nəticələri vətəndaşların ölkə iqtidarına dərin inamını bir daha əyani şəkildə nümayiş etdirmişdir. Bu, həm də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin yeritdiyi siyasətin ölkə vətəndaşları tərəfindən birmənalı dəstəkləndiyini deməyə ciddi əsaslar verir.

28 sentyabr 2016-cı il

Dünyada benzinin qiyməti sürətlə artmaqdadır

Dövlət vətəndaşlara zərər dəyməsin və benzin qıtlığını hiss etməsin deyə özü ziyana getdi, amma bununla belə vətəndaşlar bilməlidirlər ki, Azərbaycanda benzin çox ucuzdur

Məlum olduğu kimi, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti "Azərbaycan Respublikasının ərazisinə gətirilən aksiz vergisinə cəlb olunan malların aksiz dərəcələrinin təsdiq edilməsi haqqında" 2001-ci il 19 yanvar tarixli 20 nömrəli qərarında dəyişiklik edib. Dəyişikliyə əsasən, ölkəyə idxal olunan bəzi mallar üçün aksiz vergisi azaldılıb.

Belə ki, aviasiya benzinləri istisna olmaqla, tərkibində qurğuşunun miqdarı 0,013 q/l-dən çox olmayan, 95-dən az oktan ədədi ilə mühərrik benzinlərinin hər 1 tonu üçün aksiz vergisi 200 manatdan 1 manata endirilib. Qərar avqustun 16-dan etibarən qüvvəyə minib və 60 gün müddətində qüvvədə olacaq. Nazirlər Kabineti, həmçinin, "Azərbaycan Respublikasında ixracidxal əməliyyatları üzrə gömrük rüsumlarının dərəcələri haqqında" 2001-ci il 12 aprel tarixli 80 nömrəli qərarında da dəyişiklik edib. Dəyişikliyə əsasən, 92 oktanlı benzin üçün gömrük rüsumu 15 faizdən 0 faizə endirilib. Bu qərar da avqustun 16-dan etibarən qüvvəyə minib və 60 gün müddətində qüvvədədir. Məsələ ilə bağlı açıqlama verən SOCAR-ın prezidenti Rövnaq Abdullayev bildirib ki, zavodlar təmirə bağlanan vaxt SOCAR müəyyən çatışmazlıqların olmasından ehtiyat edib: "Biz hökumətdən xahiş etdik və 30 min to-

na yaxın benzin gətirdik. Bu, bizə zərərle başa gəldi. Amma ölkədəki benzine olan tələbatı tam ödədik. Əhali bunu hiss etmədi. Benzinin idxalına olan vergilərin götürülməsinə baxmayaraq, bu, bizə bir neçə milyon manat ziyan vurub".

Göründüyü kimi, dövlət vətəndaşlara

zərər dəyməsin və benzin qıtlığını hiss etməsin deyə özü ziyana gedib. Amma bununla belə vətəndaşlar bilməlidirlər ki, Azərbaycanda benzin çox ucuzdur.

SOCAR-ın prezidenti Rövnaq Abdullayev onu da bildirib ki, Azərbaycana benzin idxalı artıq dayandırılıb: "Azərbaycanda benzinin qiyməti çox aşağıdır. Vergiləri götürsələr də, heç kim bura benzin gətirməyəcək. Çünki benzinin qiyməti o qədər aşağıdır ki, xaricdən gətirilən benzin iki dəfə baha başa gəlir".

"Qlobal Neft Prices" 2016-cı ildə dünya ölkələrində benzinin qiymətlərinin siyahısını yayıb. Həmin siyahıya görə, benzinin litrinin qiyməti Honq

Konqda 1,82, Hollandiyada 1,67, Norveçdə 1,63, Monakoda 1,58, Danimarkada 1,57, İtaliyada 1,56, İsraildə 1,52, Yunanıstanda 1,51, Portuqaliyada, İsveçdə 1,49, İngiltərədə və İslandiya 1,48, San-Marinoda, Finlandiyada 1,47, Fransada 1,40, Türkiyədə və Almaniyada 1,37, Braziliyada, Çində, Hindistanda, İraqda, Özbəkistanda və digər ölkələrdə 1 dollar səviyyəsindədir. Xüsusilə də, son aylar nəticəsində dünya

səviyyəsində dolların qiymətinin 2 dəfəyədək yüksəlməsi adicəkilən ölkələrdə benzinin də qiymətinin artmasına gətirib çıxarıb. Lakin Azərbaycanda bu gün benzinin qiyməti dünya səviyyəsi ilə müqayisədə çox aşağıdır: təxminən 0,50 dollar civarındadır.

Bu gün Azərbaycanda benzinin qiyməti Səudiyyə Ərəbistanı, Qətər, İran, Qazaxıstan, Bəhreyn və Malayziya - yəni dünyanın ən iri neft hasilatçıları olan ölkələrdəki qiymətlərlə təxminən eynilik təşkil edir, hətta bir qədər də aşağıdır. Məsələn, Səudiyyə Ərəbistanı və Qətərdə neftin qiyməti 0,55-0,60 dollar səviyyəsindədir.

Göründüyü kimi, Azərbaycanda benzin dünya ölkələri ilə müqayisədə çox ucuzdur. Bunu isə, əlbəttə ki, dövlətin atdığı addımlar nəticəsində etmək mümkün olmuşdur. Bu baxımdan da, müəyyən dairələrin spekuliyaları əsassızdır və reallığı əks etdirmir.

"SƏS" Analitik Qrupu

AMEA-nın Mərkəzi-Elmi Kitabxanasının bir illiyi münasibətilə hesabat konfransı keçirilib

AMEA-nın Mərkəzi-Elmi Kitabxanasının (MEK) oxucuların istifadəsinə verilməsinin bir illiyi münasibətilə hesabat konfransı keçirilib. Tədbiri giriş sözü ilə açan AMEA-nın vitse-prezidenti, akademik İsa Həbibbəyli Akademiyanın inkişaf mərhələsində olduğunu söyləyərək, kitabxananın istifadəyə verilməsinin dövlət başçısının elmə, təhsilə, mədəniyyətə göstərdiyi diqqətin bariz nümunəsi olduğunu deyib.

AMEA-nın vitse-prezidenti MEK-də həyata keçirilən Milli rəqəmsal yaddaş, "Vahid idarəetmə sistemi", "Vikipediya", "Paralel sorğu", "Açıq Kitabxana" və s. layihələrin uğurla icra edildiyini qeyd edərək, Ümummilli Lider Heydər Əliyev irsinə aid olan ədəbiyyatın rəqəmsallaşdırılmasını, elektron kataloqa və video-təqdimat formasına salınmasını xüsusi vurğulayıb.

Tədbirdə çıxış edən kitabxananın direktoru, tibb üzrə fəlsəfə doktoru Leyla İmanova

bir il ərzində görülən işlər, əldə olunan nəticələr və perspektivlər barədə geniş hesabat nitqi söyləyib. O, 2015-ci ilin sentyabr ayında MEK-in açılışı zamanı qarşıya qoyulan vəzifələrin uğurla icra edildiyini bildirdi.

L.İmanova 2016-2019-cu illər üçün 5 strateji hədəf müəyyən edildiyini bildirdi.

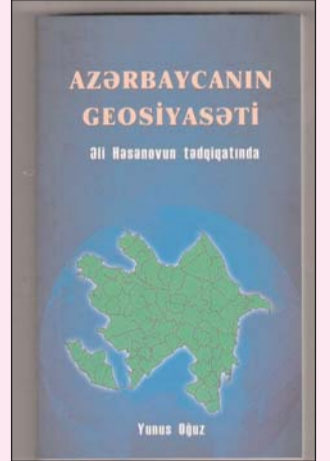
rək, bunların Vahid İdarəetmə Sisteminin tam hazırlanıb istifadəyə verilməsi, Milli rəqəmsal yaddaş bazasının işlək vəziyyətə gətirilməsi, peşəkar heyətin formalaşması, beynəlxalq əməkdaşlığın və ictimaiyyətlə əlaqələrin qurulması, informasiya təhlükəsizliyinin ən yüksək səviyyədə təmin edilməsi olduğunu bildirdi. Sonda kitabxananın fəaliyyətini əks etdirən film nümayiş etdirildi.

ZÜMRÜD

"Azərbaycanın geosiyasəti Əli Həsənovun tədqiqatında"

Yunus Oğuzun yeni kitabı işıq üzünə görüb

Yazıçı-publist, türkoloq-alim Yunus Oğuzun müəllifi olduğu daha bir kitab işıq üzünə görüb. "Azərbaycanın geosiyasəti Əli Həsənovun tədqiqatında" adlanan kitabda Yunus Oğuzun Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi Əli Həsənovun müəllifi olduğu "Azərbaycanın geosiyasəti" adlı kitabı haqqında düşüncələri, fikirləri yer alıb. Siyasi elmlər

doktoru, professor Elman Nəsirovun elmi redaktor olduğu kitabın ön sözü AMEA-nın Qafqazşünaslıq İnstitutunun direktoru, professor, millət vəkili Musa Qasımlı yazıb. Yunus Oğuz qeyd edir ki, Əli Həsənovun müəllifi olduğu kitabı günün kitab hadisəsi adlandırsaq, yanılmazdır. Çünki bu əsərdə yazılanlar, qeyd olunanlar (1. Azərbaycanın geosiyasəti inkişaf tarixi və xarakteristikası, müasir milli inkişaf siyasətinin əsasları, 2. Azərbaycanın beynəlxalq əlaqələri, 3. Azərbaycanın beynəlxalq əlaqələri geosiyasəti münasibətləri, 4. Azərbaycanın xarici əlaqələri hərbi-geostrateji münasibətləri, beynəlxalq, regional və milli təhlükəsizlik siyasətinin əsasları), nəinki dövlətimizin əsas siyasətinin sütununu təşkil edir, bu, həm də dövlət siyasətinin preroqativləri hesab edilir. Göstərilən istiqamətdə düzgün siyasətin aparılması dövlətimizin nüfuzunu regionda və dünyada yüksəltməklə yanaşı, dövlətimizin vətəndaşlarının rifahını yüksəldir, onun etibarını qazandırır, çünki "hakimiyyətin mənbəyi xalqdır" müddəası 1995-ci ildə qəbul edilmiş Ana Yasamızda yazılıb. Yunus Oğuz Əli Həsənovun müəllifi olduğu əsərin üstün cəhətləri barədə də "Azərbaycanın geosiyasəti Əli Həsənovun tədqiqatında" kitabında geniş bəhs edir.

"Gəlinçik" layihəsinin açılış mərasimi keçirilib

YAP Gənclər Birliyinin ofisində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Gənclər Fondunun maliyyə dəstəyi və YAP Gənclər Birliyinin təşkilatı dəstəyi ilə həyata keçirilən "Gəlinçik" layihəsinin açılış mərasimi və ilk görüşü keçirilmişdir. Tədbiri giriş sözü ilə açan layihə rəhbəri Bəyim Məmmədli gənclərə layihənin əhəmiyyəti barədə ümumi məlumat verərək, layihənin məqsədini və layihə ərzində keçiriləcək təlimlərin mövzularını iştirakçıların diqqətinə çatdırıb.

Daha sonra təlimçi Zaur Quliyev iştirakçıları erkən nikahların hüquqi cəhətdən də yolverilməz olduğunu qeyd edib. O bildirib ki, erkən nikahlarla bağlı maarifləndirmə işlərini, mütəmadi olaraq, həyata keçirmək lazımdır. Sonda gəncləri maraqlandıran suallar cavablandırıldı.

Ü.ƏSGƏROV

Sirr deyil ki, Azərbaycanın davamlı inkişafı, onun beynəlxalq nüfuzunun yüksəlməsi, ölkədə mövcud olan təhlükəsizlik və sabitlik faktoru hər zaman ABŞ və Qərbin ermənipərəst, islamofob dairələrini ciddi şəkildə narahat edib. Məhz bu gün də həmin mövqetadadır və əldə edilən istənilən nailiyyət sözügedən dairələri təlaşlandırır, narahatlığa düçar edir. Əlbəttə ki, bu tipli mövqelərin sərgilənməsi arxasında dayanan əsas amillərdən biri və birincisi demokratik, dünyada məxsusi yeri olan, söz sahibinə çevrilən və müsəlman ölkəsi olan Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə sürətlə irəliləməsidir.

Sosial, iqtisadi, siyasi və s. istiqamətlərdə əldə edilən uğurlar qeyri-səmimiyyətləri ilə seçilən mövcud dairələrin müxtəlif bəhanələrlə hərəkətə keçmələrinə səbəb olmaqdadır. Ona görə də ABŞ və Qərbin anti-Azərbaycan dairələri hər dəfə Azərbaycan üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edən hadisələr ərafəsində fəallaşır, demokratiya adı altında müxtəlif QHT şəbəkəsi və media vasitəsilə ölkəmizə qarşı çirkin kampaniyalara start verirlər. Bu kimi qərəzli, şantaj və s. xarakterli addımların seçkilərdə, beynəlxalq idman və mədəniyyət tədbirlərində atıldığına kifayət qədər şahidi olmuşuq. Nəticədə, xalqımız bir daha əmin olur ki, bu gün ABŞ və onun Avropadakı müttəfiqləri müxtəlif bəhanələrlə müstəqil ölkələrin daxili işlərinə müdaxilə edir, sabit cəmiyyətlərdə kaos yaradır, hakimiyyət çevrilişləri ssenariləri həyata keçirirlər.

Xalq ordusu istənilən daxili və xarici qüvvəni yerinə otuzdurmağı bacarır

Onlar bu cür mənfur addımlarını illərdir ki, Azərbaycan üzərində də gerçəkləşdirməyə çalışsalar da, ciddi məğlubiyyətə uğrayıblar. Daha dəqiq desək, Azərbaycanı Misir, Liviya, İraq, Suriya və başqa ölkələrlə səhv salan bu dairələr planları baş tutmadıqca, daha da aqressivləşir, daxillərində formalaşmış çirkin niyyətlərini aşkara çıxarmış olurlar. Çünki ilk növbədə, Azərbaycan-da formalaşmış xalq-iqtidar vəhdəti belə

planla-

ran icrasına imkan vermir. Azərbaycan xalqı dövlətçilik prinsiplərinin qorunub-mühafizə edilməsində hər zaman başqa ölkələrə nümunə olmuşdur. Xalq ordusu öz ölkəsinə qarşı oynanılan qərəz oyunlarına qarşı sərt mövqə göstərməklə istənilən daxili və xarici qüvvəni yerinə otuzdurmağı bacarır. Daim dövlətinə arxa-dayaq olan Azərbaycan xalqı müxtəlif ölkələrdə həyata keçirilən hakimiyyət çevrilişləri və hərbi müdaxilə ssenarilərindən doğan qanlı müharibələrin, on minlərlə insanın ölümünün, sosial-iqtisadi infrastrukturun dağılmasının nə olduğunu yaxşı dərk edir, bu səbəbdən də, daha ayıq-sayıq olur.

Ölkələrdə tökülən hər bir insan qanı, itirilən həyat, dağılan ev həmin dairələrin üzərindədir.

Belə bir məqamda aşkar şəkildə görünməkdədir ki, ABŞ və onun partnyorları bu gün Misir, İraq, Liviya, Suriya və digər ölkələrdə baş verən qanlı olaylara görə, bilavasitə, cavabdehlik daşıyırlar. Ölkələrdə tökülən hər bir insan qanı, itirilən həyat, dağılan ev həmin dairələrin üzərindədir.

Halbuki ABŞ və Qərb ölkələrində insan hüquqlarının pozulması, korrupsiya, ksenofobiya, irqçilik və faşizm şüarları geniş vüsət alıb. ABŞ-da son illər qara dərililərə qarşı olan faktiki münasibət, bu hadisələri işiq-

ABŞ və Qərbin siyasi dairələri anlamağa məhkumdurlar...

Heç bir qaranlıq planınız və mənfur arzularınız baş tutmayacaq. Azərbaycan xalqı buna qətiyyənlə imkan verməyəcək!

landı-

ran jurnalistlərin, media işçilərinin siyahıya alınaraq təqib olunması, Avropada cərəyan edən qaçqın böhranı bunu əyani şəkildə təsdiq edir. Maraqlıdır, başqa ölkələrin daxili işlərinə qarışan amerikalı və qərbli başbilenlər nəyə görə öz daxillərindəki çoxsaylı bənzər hadisələri bir kənara qoyaraq, başqalarına "ağıl" öyertməyə çalışırlar? Bunun özü, bilavasitə, dümokratik dəyərləri tapdamaq deyilmi?!

Vaşinqtonun imper siyasəti də göstərir ki, hazırkı dövrdə beynəlxalq hüquq işləmir, onun yerini isə bütün dünyaya hakim kəsillən diktat siyasəti tutub

Əslində, kifayət qədər özünü təsdiq edən faktlardan biri də budur ki, ABŞ-ın hakim dairələri bununla bütün dünyaya mesaj vermək istəyir ki, həqiqət heç də ədalətin yanında deyil, məhz güclünün tərəfindədir. Güclü haqqı, ədaləti məhv edib, öz "ədaləti-

ni" ictimai rəyə qəbul etdirmək niyyəti güdür. Bu baxımdan, Vaşinqtonun imper siyasəti də göstərir ki, hazırkı dövrdə beynəlxalq hüquq işləmir, onun yerini isə bütün dünyaya hakim kəsillən diktat siyasəti tutub.

Lakin hər necə olursa-olsun, anti-Azərbaycan qüvvələrin müstəqil, güclü və qətiyyətli siyasət yürüdən Azərbaycana qarşı həyata keçirdiyi məkrli siyasət heç bir nəticə verməyəcək.

Prezident İlham Əliyev: "Heç bir xarici qüvvə bizim iradəmizə təsir edə bilməz"

Əbəs yerə deyil ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev cənabları daim öz çıxışlarında vurğulayıb ki, Azərbaycan dünya miqyasında öz sözünü deyən ölkəyə çevrilib və bu fakt öz təsdiqini hər zaman tapmaqdadır: "Bizim siyasi iradəmiz ən yüksək kürsülərdə özünü göstərir. Heç bir xarici qüvvə bizim iradəmizə təsir edə bilməz. Bunun səbəblərindən biri bizim iqtisadi gücümüz və iqtisadi müstəqilliyimizdir. Əlbəttə, iqtidarın siyasi iradəsi kifayət qədər möhkəmdir. Xalq ilə iqtidar arasındakı birlik əsas şərtidir. Yeni bu, bizim müstəqil həyatımızı şərtləndirən əsas amildir".

Beləliklə, ölkəmizə qarşı mənfur, çirkin və qərəzli siyasət yürüdən xarici qüvvələr - amerikalı başbilenlər, avropalı "ağılqoyanlar", eləcə də, erməni lobbisinin pullarından şirnikləşən və bunun nəticəsində siyasi korrupsiyaya bulaşmış xarici QHT-lər anlamağa məhkumdurlar - heç bir qaranlıq planınız və mənfur arzularınız baş tutmayacaq. Azərbaycan xalqı buna qətiyyənlə imkan verməyəcək!

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

İRNA agentliyi Azərbaycanda keçirilən referendumdan yazıb

İran İslam Respublikasının İRNA dövlət xəbər agentliyinin saytında Azərbaycanda keçiriləcək ümumxalq səsverməsi (referendum) haqqında material yerləşdirilib. Yazıda qeyd edilib ki, sentyabrın 26-da Prezident İlham Əliyev ailə üzvləri ilə birlikdə səsvermədə iştirak edib. Nəzərə çatdırılıb ki, Azərbaycan Prezidenti tərəfindən Konstitusiyaya təklif edilən əlavə və dəyişikliklər ölkənin inkişafına və dövlətin möhkəmlənməsinə xidmət edəcək. Materialda səsvermənin sabit və demokratik şəraitdə keçdiyi vurğulanıb. Qeyd olunub ki, 2002 və 2009-cu illərdə də Azərbaycanın Konstitusiyasına ümumxalq səsverməsi yolu ilə dəyişikliklər edilib.

Uorlik danışıqlara mənfə təsir edə biləcək hərəkətlərdən qaçmağa çağırır

ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri atəşkəs rejimini təşviq etməklə, Dağlıq Qarabağ münasibəti tərəfləri ilə fəal işi davam etdirir. SİA-nın məlumatına görə, bunu aysor.am saytına açıqlamasında ATƏT-in Minsk Qrupunun amerikalı həmsədr Ceyms Uorlik deyib. Onun sözlərinə görə, tərəflər Vyana və Soçi sammitlərində ATƏT-in missiyasının genişləndirilməsi daxil olmaqla əldə edilmiş razılaşmaların həyata keçirilməsi istiqamətində birgə işləməlidirlər: "Biz xarici işlər nazirləri Nalbandyan və Məmmədşarova Nyu-Yorkda keçirilən görüşlərdə danışıqların irəliləməsi üçün atmosferin yaradılması və nizamlanmaya gətirə biləcək gələcək addımları müzakirə etdik".

Həmsədr yaxın gələcəkdə regiona növbəti səfər edəcəklərini deyib, amma dəqiq tarixin hələ müəyyən edilmədiyini vurğulayıb. Uorlik Ermənistan və Azərbaycanı danışıqlar prosesinə mənfə təsir edə biləcək hərəkətlərdən qaçmağa çağırır.

Xaçmazda ata oğlunu bıçaqladı

Xaçmazda bıçaqlanma hadisəsi baş verib. APA-nın şimal bürosunun verdiyi məlumata görə, hadisə rayonun Köhnə Xaçmaz kəndində qeyd alınıb. 1990-cu il təvəllüdü Əzizov Nizami Şirinbala oğlu bıçaq xəsarəti ilə Xaçmaz Mərkəzi Rayon Xəstəxanasına yerləşdirilib. O, hazırda əməliyyat olunur. İlk məlumata görə, xəsarət alan şəxs atası tərəfindən bıçaqlanıb. Faktla bağlı araşdırmalar davam etdirilir.

Aleksandr Novak: Neft bazarında tələb-təklif tarazlığı 2017-ci ilin ikinci yarısında təmin ediləcək

Neft bazarında tələb-təklif tarazlığı 2017-ci ilin ikinci yarısında təmin olunacaq. AZƏRTAC "ria.ru"ya istinadla xəbər verir ki, Rusiyanın energetika naziri Aleksandr Novak bu fikirdədir. "Hər şey tələb, təklif və neft istehlak edən bir çox ölkənin iqtisadi vəziyyəti ilə bağlıdır. Bütün bunları yaxşı analiz etmək lazımdır. Mənim fikrimcə, gələn ildən bazarda neft tələbi arta bilər. 2017-ci ilin ikinci yarısında isə tələb-təklif tarazlığı bərpa ediləcək", - deyər A.No-vak qeyd edib.

28 sentyabr 2016-cı il

Xalq yenə də müxalifəti boykot etdi

QHT rəhbərləri müxalifətin hay-küyünün arxasında xarici məkrli qüvvələrin dayandığını iddia edirlər

Referendum azad və demokratik şəkildə xalqın istəyinə uyğun başa çatdı. Amma müxalifət və onların xaricdəki qüvvələri hələ də hay-küy salmaqda davam edirlər. Vətəndaş cəmiyyəti institutlarının təmsilçiləri ilə söhbətimizdə onlar dağıdıcı müxalifətin hay-küyünün arxasında xarici məkrli qüvvələrin dayandığını bildirdilər.

Beynəlxalq Münasibətlərin Araşdırılması Mərkəzinin sədri Rufiz Qonaqov:

- Müxalifət və onların xaricdəki havadarları adət ediblər hay-küy qaldırmağa. Amma hay-küy əsas-sızdır. Çünki Azərbaycan xalqı hakimiyyətin ətrafında sıx birləşib. Xalq 26 sentyabr ümumxalq səsverməsində-referendumda əlavə və dəyişikliklərə "HƏ" deməklə dağıdıcı müxalifəti və onların arxalandıqları məkrli, pozucu qüvvələri boykot etmiş oldu. Dağıdıcı müxalifət Azərbaycan xalqının və dövlətinin maraqları baxımdan deyil, öz maraqları çərçivəsində çıxış edir. İllərdi xarici qüvvələr pərakəndə və dağıntıq halda olan radikal müxalifəti birləşdirmək üçün müxtəlif layihələr həyat keçirməyə çalışıblar. Amma yekun nəticə ondan ibarətdir ki, iddialar müxalifətin birləşməsinə imkan verməyib. Əgər doğrudan da, Azərbaycan dövlətinin, xalqının maraqları onların fəaliyyətinin əsas prinsipi olsaydı, keçirməyə cəhd etdikləri mini-aksiyalara 5-10 nəfər gələrdi. Nə qədər ki, indiki kərimlilər, həsənlilər, hacılılar partiya rəhbərləridir, müxalifətin formalaşması mümkün olmayacaq. 26 sentyabr referendumu bir daha göstərdi ki, xalq müxalifəti rədd edir. Bu baxımdan, müxalifət partiyaları tarixin arxivinə atılmağa məhkumdurlar.

"Demokratik Azərbaycan Naminə" Gənclərin İctimai Birliyinin sədri Elməddin Behbud:

- 26 sentyabr 2016-cı ildə Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına əlavələr və dəyişikliklərlə bağlı referendum keçirildi. Minlərlə yerli və beynəlxalq təşkilatların müşahidə etdiyi ümumxalq səsverməsinin artıq ilkin nəticələri bellidir. Dağıdıcı müxalifətin pozuculuq cəhdlərinə, insanların siyasi fikirlərini çaşdırmaq hallarına baxmayaraq, Azərbaycan vətəndaşlarının böyük hissəsi seçki məntəqələrinə gələrək, ölkənin taleyüklü məsələsinə-Ana Qanuna təklif olunan əlavə və dəyişikliklərə səs verdilər. Hər bir dövrün özünəməxsus iqtisadi və siyasi tələbləri mövcuddur. Konstitusiyamıza edilən əlavə və dəyişikliklər, məhz bu yeniliklərin Ali Qanunda hüquqi təstiqi, eyni zamanda Azərbaycan Respublikasının müstəqillik dönməsində əldə etdiyi uğurların, sabitlik və təhlükəsizliyin gələcəkdə də qorunub saxlanması üçün zəruri addımların atılması ehtiyacından irəli gəlir. Referendum Aktının qəbul olunmasını vətəndaşlarımızın, xüsusilə gənclərimizin regionda və bütövlükdə, dünyada cərəyan edən geosiyasi prosesləri, yeni çağırışları adekvat dəyərləndirməsi kimi qiymətləndirmək lazımdır. Düşünürəm ki, referendumun nəticələri Azərbaycan xalqının siyasi iradəsinin ifadəsi olaraq ölkəmizin təhlükəsiz, stabil və davamlı inkişafı istiqamətində atılmış mühüm addımdır.

"Şəmsi Əsədullayev" Xeyriyyə İctimai Birliyinin

nümayəndəsi Cəsarət Hüseynzadə:

- Referendum və onun nəticələri qiymətləndirmək üçün, heç şübhəsiz, seçki texnologiyalarından istifadə etmək lazımdır və həmin ölçü meyarlarından istifadə edərək, qiymətləndirmə aparılmalıdır. Əsas göstəricilərdən biri, qeyd etmək lazımdır ki, referendumu 117 beynəlxalq müşahidəçi də daxil olmaqla, 53 mindən artıq müşahidəçi izləyib. Demək olar ki, hər seçki məntəqəsində 10-a yaxın müşahidəçi fəaliyyət göstərib. Bu, şəffallığın təmin edilməsi üçün yüksək bir göstəricidir. Bundan başqa, xeyli məntəqələrdə müşahidə kameraları quraşdırılıb. Eyni zamanda, beynəlxalq səviyyədə azad və demokratik seçki meyarı sayılan "Exit-poll"un keçirilməsidir ki, xarici təşkilatlarla əməkdaşlıqda 4 belə qurum müstəqil sürətdə bu prosesi izləyib və artıq öz müsbət rəyini də açıqlayıb. Eyni zamanda, AŞPA missiyası, TürKPA Beynəlxalq Müşahidə Missiyası, Avropa Xalq Partiyasının müşahidə missiyası, Avropa Seçkilərinin Müşahidəsi Akademiyası, Beynəlxalq QHT-dən ibarət Müşahidə Qrupu və digər beynəlxalq müşahidə missiyaları referendumun azad və şəffaf şəraitdə keçirilməsi ilə bağlı ilkin rəylərini açıqlayıblar. Ümumilikdə, hər hansı bir neçə məntəqə kiçik texniki problemlərin yaranması və yaxud hər hansı qanun pozuntusunun olması belə bu prosesə kölgə sala bilməz. Çünki bu məsələlərin həlli üçün qanunvericilikdə müvafiq proseduralar müəyyənənmiş.

GÜLYANƏ

Fətullah Gülen Türkiyəyə ekstradisiya olunarsa...

RÖVSƏN
rovsen.rasulov@mail.ru

Düzəlmədiniz ki, düzəlmədiniz, a bəylər..!

"Qozbəl qəbir, eyri taxtanı rəndə düzəldər" deyiblər dedələrimiz. Ancaq elə şeylər və elə kəslər də var ki, onların ayrılıqlarını nə qəbirlərin, nə rəndələrin, nə də başqa zadlar olan alətlərin (fikriniz ayrı şeyə getməsin-R.) düzəlməsi mümkün deyil. Necə ki, bu gün də özlərini "müxalifətçi" adlandırıb, bir-birləri ilə "analıq" üstündə savaşan, didişən siyasi gədalər toplumu kimi. "Analıq" dedikdə, yəqin ki, bir çoxları nə demək istədiyimi anladı. Çünki 23 ildən artıqdır ki, müxalifət düşərgəsinin gah bu, gah da digər cinahlarında var-gəl edib nəticəyə gələ bilməyənlər, zaman-zaman müxalifətin "anası" olmaq üstündə əməlli-başlı qırğına çıxırlar. Hətta ictimai rəyə sırımmaq üçün özlərini "savadlı" da göstərməyə çalışırlar. Ancaq bəri başdan onu da sual edim ki, a bəylər, əcəba, savadınız bu qədər izafidirsə, necə deyərlər, izafiliyindən, artıqlığından dolayı qıçqırıbsa, bə niyə hələ də qırğın-qiyamətdəsiniz? Ən azından, siyasi savadınızı qoyun ortaya, biz də bilək da nə var-nə yox! Amma kimə deyirsən...

Hə, yeri gəlmişkən, bu günlərdə axecepçilərin "başbiləni" Ə.Kərimlinin buyruq qulu, "Milli Şura"nın baş bəyi C.Həsənlı yığıb ətrafına özükimiləri və qondarma qurumu adından bəyanat verib. Əmbə, bu bəyanat yalnız Azərbaycan dilində deyil, həm də ingilis dilində yazılıb (?!-R.). Bəli, referendumun dünyanı aparıcı beynəlxalq qurumları tərəfindən demokratik, şəffaf başa çatması barədə verdikləri bəyanatları qalib bir yanda, bunlar həmin məsələ ətrafında hələ də baş-gözlərini divara çırpır, özlərini müasir jarqon ifadəsi ilə desək, lezvalayırlar. Məsələ ondadır ki, "Milli Şura" və axecepçilər referendum günü düşüblər ortaya və başlayıblar referendum səsverməsinə izləməyə! Bəli, məhz izləməyə...

Referendumdan qabaq bunlar lazımi qədər imza toplaya bilmədikləri halda, digər anti-referendumçu müxalifət təşkilatları ilə birləşə bilməyib də, doğru-dürüst təşəbbüs qruplarını qeydiyyata keçirə bilmədikləri vəziyyətdə (!-R!) referendum günü seçki məntəqələrində "müşahidəçilik" (?-R.) ediblər. Sual olunur ki, 23 ildir ki, köhnə havalarını çalaraq, qulaqları döyənək edib "qanun-qayda", "demokratiya" tələb edən zurnaçıların bu addımlarına hansı adı vermək olar?!

İndi biz də duraq deyək ki, heç bir müşahidəçilik missiyası hüququnuzun olmadığı halda, referendumun baş tutub-tutması ilə bağlı rəylər, bəyanatlar irəli sürməyiniz kimə lazımdır? Venesiya Komissiyasına?! ABŞ-ın Dövlət Departamentinə?! Yoxsa "Freedom House" və s. tipli ermənipərəst qurumlara?! Bu qurumlar haqqında Azərbaycan dövlətinin mövqeyi səsənib və hələ referendumdan öncə müvafiq cavabları da verilib. Ona da qanunsuzluqlarınızı hara yazaq, a bəylər?!

Referendumdan öncə bar-bar bağırırdınız, boğazınızı yırtırdınız ki, xalq bu prosesi boykot etsin. Gördəndə ki, xalq sizi saymır, başladınız özünüz-özünü təskinlik verməyə ki, bəs biz boykot qərarını seçirik. İndi nə oldu? Boykot etməyiniz hara, referendumun nəticələrini qeydə alınmayan müşahidəçilər kimi araşdırmanız, üstəlik, ingilis dilində də bəyanat yaymağınız hara?

Yox, əgər demək istəyirsinizsə ki, ingilis dilində qırıldaya bilirsiniz, bu heç nəyi həll etmir. Çünki ingilis dilini bilmək savadlı olmaq demək deyil, sadəcə, əcnəbi dilin praktik göstəricisidir. Buna görə özünü yırtıb-dağıtmağa da ehtiyac yoxdur. Amma sabahda-birigündə Müsavat partiyasının da saxta başqanı, qeyri-legitimlik yolu ilə sədr kreslosunu istila etmiş A.Hacılı fransız dilində anti-referendum bəyanatı hazırladacağına, bundan təcübənməyə dəyməz. Bəylər Avropanın iki dövlət dilində - ingilis və fransız dilində danışa bilirləmiş, "savadlıymışlar"...

Bələliklə, məsələ aydındır. Aydındır ki, bunları nəinki rəndə, ya da qəbir, hətta paz da düzəldə bilməz. Ancaq hələ də özlərini "siyasi cəhətdən yetkin", ayrı-ayrılıqda müxalifətin "anası" hesab edirlər. Bu 23 ildə düzəlmədiniz ki, düzəlmədiniz, a bəylər..!

P.S. Ağillanıb normal düşüncəli cəmiyyət sıralarına qatılmanız, heç olmasa bundan sonra naftalın qoxusu verməmənin üçün dualarımı əskik etməyəcəm...

Almaniya Bundestaqının üzvləri Bakıya gələcək

Almaniya Bundestaqının nümayəndə heyəti 4-5 oktyabr tarixlərində Bakıda səfərdə olacaqlar. SİA-ya Almaniyanın Azərbaycandakı səfirliyindən verilən məlumata görə, onlar beynəlxalq parlament təqaüdü proqramı (İPS) üçün 2017-cü il üzrə namizədləri seçəcəklər. Nümayəndə heyətinə Bundestaqın deputatı Aleksandr Ulrix rəhbərlik edəcək. İPS proqramı çərçivəsində dünyanın 41 ölkəsindən 120 təqaüdü 1 mart-31 iyul 2017-ci il tarixinədək Almaniya Bundestaqı tərəfindən tam maliyyələşdirilən təqaüd çərçivəsində bu ölkənin parlamentar sistemini ilə tanış olmaq imkanı əldə edirlər. Proqramın məqsədi siyasətin aparılması və demokratik qərarların verilməsi proseslərinin yaxından şahidi olmaqdır. Təqaüdçülər alman parlamentinin bir deputatının yanında işləyirlər və eyni zamanda Berlin universitetlərinin birində tələbə olaraq qeydiyyatda alınırlar. Təqaüdçülər, həmçinin parlamentdəki fəaliyyətlərində əlavə olaraq universitetin mühazirə və seminarlarında da iştirak edə bilirlər. Bu proqram Bundestaqın prezidentinin xüsusi himayəsi və üç Berlin Universiteti ilə əməkdaşlıq çərçivəsində həyata keçirilir. Bütün səfər, yaşayış və sığorta xərcləri habelə aylıq təqaüd Bundestaqı tərəfindən ödənilir.

Bəzi Qərb təşkilatlarının referendumla bağlı qərəzli iddiaları alt-üst oldu!

Beynəlxalq müşahidəçilər referendum prosesinin beynəlxalq standartlara uyğun keçdiyini qətiyyətlə vurğuladılar

Sentyabrın 26-da Azərbaycan xalqı ölkə konstitusiyasında dəyişikliklərə dair referendum səsverməsinə böyük fəallıqla qatıldı və bu mühüm addımla, bir daha sübuta yetirildi ki, dövlətimiz demokratiya yolunda daha nəhəng addımlar atmağa qadirdir. Əbəs yerə deyil ki, baş tutmuş referendumla bağlı dünyanın bir çox aparıcı media qurumları, səsverməni izləyən nüfuzlu təşkilatların diqqəti, məhz Azərbaycanda oldu.

Diqqətçəkici məqam isə Azərbaycanı gözü götürməyən bəzi xarici qüvvələrin, qeyri-hökumət təşkilatlarının hələ referendumun keçirilməsi ilə bağlı təkliflər səslənərkən, bu məsələ ətrafında siyasi manipulyasiyalara, simulyasiyalara yol vermələri, qərəzli bəyanatlar səsləndirib istər ölkədaxili auditoriyada, istərsə də beynəlxalq gündəmdə ictimai rəyi çəşdirməyə cəhd etmələri oldu. Lakin onların bu cəhdləri, sentyabrın 26-da puç oldu və bunu biz deyil, Azərbaycan referendumla bağlı səsverməni izləyən xarici müşahidəçilər öz hesabatlarında vurğulayırlar.

Avropa İttifaqı Regional Komitə üzvlərindən ibarət müşahidə qrupu: “Seçicilər müstəqil və kənar müdaxilə olmadan səsvermədə iştirak edərək öz iradələrini ifadə etdilər”

Avropa İttifaqı Regional Komitəsinin 4 üzvündən ibarət müşahidə qrupu konstitusiyaya dəyişikliklərə dair 26 sentyabr 2016-cı il referendumunu müşahidə etmək üçün Azərbaycana səfər etdi və səsvermə günü prosesləri yaxında izlədi.

Qurumun hesabatında bildirilir ki, müşahidə qrupu səfərdən əvvəl referendumun çıxarılan konstitusional dəyişikliklərin məzmununu və legitimliyini araşdırdı, ümumxalq səsverməsi günü, 26 sentyabrda, 10 dairənin 2 məntəqəsində səsvermə prosesini izlədi, araşdırmalar və müşahidələr əsasında aşağıdakı nəticələrə gəldi:

- Referendumun keçirilməsi suveren Azərbaycan dövlətinin səlahiyyətinə aiddir və bu barədə qərar milli qanunvericiliyə uyğun qəbul edilib.

- Referendumda çıxarılan dəyişikliklər, əsasən, ölkədə idarəetmə sisteminin gücləndirilməsinə və insan hüquqlarının müdafiəsinin təkmilləşdirilməsinə xidmət edir.

- Müşahidə qrupunun üzvləri olduqları məntəqələrdə çoxsaylı müşahidəçilərin səsvermənin gedişatını müşahidə etmələrinin şahidi oldular.

isə hər seçicinin səsvermə kabinetində həmişəkindən daha çox qalmasına səbəb oldu”

Digər nüfuzlu Avropa təşkilatı - Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının dəvəti əsasında Avropanın aparıcı siyasi ailəsi olan EPP-nin - Avropa Xalq Partiyasının nümayəndə heyəti də referendumla bağlı ölkəmizdə səfərdə olub və səsverməni izləyib. Belə ki, nümayəndə heyəti 7 dövləti təmsil edən və digər seçki müşahidələrində təcrübəyə malik 11 üzvdən, o cümlədən, Avropa Parlamenti və milli parlamentlərin hazırkı və keçmiş üzvləri, Avropa İttifaqı hökumətlərinin keçmiş üzvlərindən ibarət olub.

Bəyanatda vurğulanır: “Nümayəndə heyəti səsvermə günündən əvvəl bəzi seçki məntəqələrində hazırlıq işləri ilə tanış olmuş və Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının rəhbərliyi ilə görüşmüşdür. Mərkəzi Seçki Komissiyası vətəndaşların ətraflı məlumatlandırılması, eləcə də səsvermə günü üçün nəzərdə tutulmuş prosedurlarla bağlı bütün hazırlıq işlərindən ibarət geniş təhlil təqdim etmişdir. Bizə məlumat verildi ki, səsə qoyulacaq 29 düzəlişin tam mətni və hazırkı konstitusiyaya mətni ilə fərq səsvermədən bir ay əvvəl bütün vətəndaşlara çatdırılmışdır. Mərkəzi Seçki Komissiyasının bütün qaydaları müsbət təcrübələrə və beynəlxalq standartlara uyğun idi”.

“İlk olaraq onu vurğulamaq lazımdır ki, bu gün biz 1 deyil, 29 referendumun şahidi olduq, çünki Azərbaycan Respublikası vətəndaşları hər düzəliş üzrə öz səsini verə bildi, bu isə hər seçicinin səsvermə kabinetində həmişəkindən daha çox qalmasına səbəb oldu”-deyə qeyd edilən bəyanatda daha sonra bildirilir ki, EPP nümayəndə heyəti səsvermə məntəqəsində açılış prosedurlarında iştirak etdi və səsvermə müddətində digər məntəqələrə baş çəkdi, eləcə də səsvermə məntəqələrindən birinin bağlanması prosesini müşahidə etdi: “Baş çəkilən bütün məntəqələrdə prosedurlar beynəlxalq normalara uyğun idi, seçicilərə müvafiq kömək göstərilirdi, böyük əksəriyyət prosesin mahiyyəti və səsvermə proseduru barədə yaxşı məlumatlanmışdı, eyni zamanda hərbiçilər, yaxud polis işçilərinin olmadığı qeyd edildi”.

Qurumun bəyanatında diqqətçəkici məqamlardan biri də MSK-nın iş fəaliyyətinin operativliyi ilə bağlıdır. SİTAT: “Səsvermə bağlandıqdan sonra nümayəndə heyətimizin bəzi üzvləri hazırda səsə sayılması prosesini izləyir. Prosesin xüsusi şərtləri səbəbindən, səsə sayılması uzun çəkəcəkdi, lakin Mərkəzi Seçki Komissiyası sürətli iş üslubu seçmişdir”.

- Səsvermə prosesi texniki və təşkilat baxımdan yaxşı təşkil edilmişdi.

- Məntəqələrdə seçici aktivliyi yüksək idi, səsvermə prosesi dinc şəraitdə həyata keçdi.

- Hər hansı bir zərurət olmadan polis və ya yerli icra hakimiyyəti nümayəndələrinin seçki məntəqələrinə daxil olmalarının və səsvermə prosesinə müdaxilə etmələrini müşahidə etmədik. Seçicilər müstəqil və kənar müdaxilə olmadan səsvermədə iştirak edərək, öz iradələrini ifadə etdilər.

- Səsvermə başa çatdıqdan sonra müşahidə qrupunun üzvləri bir məntəqədə bülletenlərin sayılmasını izlədilər və digər müşahidəçilərə bülletenlərin sayılması prosesini də izləməyə maneçilik törədilmədiyinin şahidi oldular.

Hesabatın sonunda komitə üzvləri - Finlandiyadan olan Paulina Haijanen, Estoniya təmsilçiləri Mürsepp Kurmet və Sukles Urmas, Latviyadan olan nümayəndə Dainis

Turlais imza ataraq vurğulayıblar. SİTAT: “Beləliklə, belə bir nəticəyə gəlik ki, konstitusiyaya dəyişikliklərə dair 26 sentyabr 2016-cı il referendumu legitimdir və onun nəticələri Azərbaycan xalqının iradəsinin müstəqil və azad şəkildə ifadəsini əks etdirir”.

Avropa Xalq Partiyasının Müşahidə Nümayəndə heyəti: “Vətəndaşlar hər düzəliş üzrə öz səsini verə bildi, bu

28 sentyabr 2016-cı il

Bəzi Qərb təşkilatlarının referendumla bağlı qərəzli iddiaları alt-üst oldu!

Beynəlxalq müşahidəçilər referendum prosesinin beynəlxalq standartlara uyğun keçdiyini qətiyyətlə vurğuladılar

Əvvəli Səh. 13

Avropa Seçkilərin Müşahidəsi Akademiyası (ASMA) Missiyası: “Seçicilərə adlarının seçici siyahısında olub-olmamasını MSK-nın veb-saytında yoxlamaq üçün şərait yaradılmışdır”

12 Avropa ölkəsindən olan 35 parlamentarı və ekspertlərin cəmləşdiyi Avropa Seçkilərin Müşahidəsi Akademiyası da bəyanat yayıb. Bəyanatda qeyd olunur ki, beynəlxalq QHT-nin üzvü kimi, 26 sentyabr 2016-cı il Konstitusiyaya İslahatlarına dair referendumunu müşahidə edib. Belə ki, müşahidəçilərin çoxu Avropa Şurası Parlament Assambleyası və ya ATƏT Parlament Assambleyası kimi qurumların indiki və keçmiş üzvü olaraq, seçkilərin və referendumun müşahidəsində böyük təcrübəyə malikdir.

Vurğulanır ki, bu referendum səsvermənin ədalətli və azad keçirilməsini təmin edən cari Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyinə, əsasən təşkil edilmişdir: “Mərkəzi Seçki Komissiyası (MSK) əmin etmişdir ki, kampaniyalar üçün kifayət qədər yer, eyni zamanda pulsuz efir vaxtı və qəzetlərdə bölmələr ayrılmışdır. Qeyd edilmişdir ki, referendum günündən 1 ay əvvəl 29 düzəlişin hamısı poçt kuryeri vasitəsilə bütün Azərbaycan vətəndaşlarına çatdırılmışdır.

Seçicilərə adlarının seçici siyahısında olub-olmamasını MSK-nın veb-saytında yoxlamaq üçün şərait yaradılmışdır. Bir neçə dəfə səsvermənin qarşısını almaq məqsədilə adları seçici siyahılarında olmayan seçicilər şəxsiyyət vəsiqələrini təqdim etməklə, adlarını siyahıya əlavə etdirmiş və səs vermişlər.

Beynəlxalq müşahidəçilər səsvermə bülletenində təklif edilən 29 düzəlişin hər biri barədə ayrı-ayrılıqda seçicilərin fikrinin soruşulmasını müsbət qarşılayır. Bununla, bütövlükdə təklif edilmiş islahatlar barədə bir global rəyin formalaşmasının qarşısı alınmışdır”.

“ASMA müşahidəçiləri referendum günü Bakıda və onun ətrafında təxminən 20 dairə üzrə müşahidə aparmışdır”-deyə qeyd edilən bəyanatda bildirilir. SİTAT: “Referendum günü ölkə boyu dinc keçmiş, səsvermə məntəqələrinə sərbəst və maneəsiz giriş olmuşdur. Yerli orqanlar və polis seçki prosesinə müdaxiləsi müşahidə edilməmişdir. Seçicilərin qeydiyyatı ilə bağlı problemlər olmamışdır. Səsvermə gizli keçirildi və bununla bağlı problem müşahidə edilməmişdir. Barmaqların mürəkkəblənməsi prosesi düzgün qaydada aparılırdı.

Mərkəzi Seçki Komissiyasının səsvermə məntəqələrinin 20%-də quraşdırdığı veb-kameralar səsvermə proseslərini onlayn müşahidəyə imkan yaradırdı.

Daha sonar bildirilir ki, səsvermə məntəqəsində səslerin sayılması açıq və şəffaf keçdi. Müşahidəçilər səslerin sayılmasını tam izlədi və heç bir mühüm problem qeydə almadı: “Biz nəticələrlə bağlı rəsmi protokolların surətinin müşahidəçilərə paylanması faktını təqdirəlayiq hesab edirik. Hər seçki məntəqəsinin nəticəsi təyinatlı qutuda mühürlənərək, dairə səviyyəsində mərkəzi qərargaha göndərildi.

Referendum seçicilərin böyük əksəriyyəti tərəfindən dəstəklənmişdir. Venesiya Komissiyası ilkin rəyində insan hüquqları sahəsindəki islahatlar barədə müsbət fikirlər bildirmiş, lakin prezident mandatını gücləndirən təklifləri tənqid etmişdir. Biz, xarici müşahidəçilər kimi, düzəlişlərin mahiyyətinə müdaxilə etmək istəmirik. Lakin qeyd edirik

ki, Azərbaycan xalqı güclü icra hakimiyyətinə dəstəyini açıq-aydın ifadə etdi. Bu, referendum günü beynəlxalq müşahidəçilərə müraciət edən bir çox seçicilər tərəfindən ifadə edilmişdir. Seçicilər qeyd etmişlər ki, Ermənistanla davam edən müharibə, geosiyasi qeyri-sabitlik, fundamentalizmin artması, terrorçuluq təhdidi və beynəlxalq iqtisadi və maliyyə böhranı bugünkü çətin dövrdə istənilən təhdid və problemləri həll etməyə qadir olan güclü və möhkəm hökumətə imkan yaradan konstitusiyaya modelini dəstəkləmək üçün əsas səbəblərdir”.

Sonda, beynəlxalq müşahidəçilər ölkəni sabit və demokratik institutlar yaratmağı davam etdirməyə çağırır və Azərbaycan hakimiyyətini Venesiya Komissiyası ilə sıx əməkdaşlığa dəvət edir. Onlar eyni zamanda ölkəni beynəlxalq demokratik standartları və xüsusilə, ATƏT və Avropa Şurasının qətnamə və öhdəliklərinə riayət etməyi davam etdirməyə həvəsləndirir.

Onlar, həmçinin bütün beynəlxalq təşkilatları Mərkəzi Seçki Komissiyası və Azərbaycan hakimiyyəti ilə konstruktiv dialoqu davam etdirməyə çağırır.

Bəyanat 35 beynəlxalq müşahidəçi adından, deputat Anglu Farrugia, Malta Parlamentinin Spikeri, ASMA Müşahidə Missiyasının rəhbəri tərəfindən imzaları ilə təsdiqini tapıb.

Beynəlxalq QHT-lər qrupu: “Konstitusiyaya referendumu günü ərzində ölkədə mühitin dinc və sakit olduğunu müşahidə etdik”

Sentyabrın 26-da baş tutmuş referendum səsverməsinə Beynəlxalq QHT-lər qrupu da izləyib. Seçkilərin nəticəsi barədə qrupun yaydığı press-relizdə bildirilir ki, Azərbaycan Respublikasında keçirilmiş konstitusiyaya referendumu ölkənin siyasi sabitliyinin yeni zəmanətidir. Belə ki, Azərbaycan vətəndaşlarının səsverməsinə təqdim edilmiş konstitusiyaya düzəlişlər azadlıqları gücləndirəcək və demokratiyanı müdafiə edəcək. SİTAT: “Bu düzəlişlər hər hansı hakimiyyət boşluğunun qarşısını alaraq, ölkə institutlarının sabitliyini təmin edəcək. Türkiyədə baş vermiş son hadisələri nəzərə alsaq, bu, həyati əhəmiyyət kəsb edən məsələdir.

Beləliklə, biz konstitusiyaya referendumunun nəticələrini olduqca diqqət mərkəzində saxlayırıq. Avropa İttifaqının tərəfdaş dövlətində siyasi sabitlik və vətəndaşların azadlıqlarının qorunması beynəlxalq əlaqələrin inkişafının mühüm zəmanətidir. Komandamız 49 səsvermə məntəqəsində müşahidə apardı və 5 məntəqədə səslerin sayılmasını izlədi. Səsvermənin yüksək səviyyədə keçdiyini müşahidə etdik, səslerin sayılması prosesində qanun pozuntularının şahidi olmadıq, bu isə prosesin Azərbaycan vətəndaşlarının gözləntilərinə cavab verdiyinin aydın göstəricisidir. Biz, eyni zamanda konstitusiyaya referendumu günü ərzində ölkədə mühitin dinc və sakit olduğunu müşahidə etdik”.

Press-relizi imzalayanlar - Belçikanın Avropa Strateji Kəşfiyyat və Təhlükəsizlik Mərkəzinin nümayəndəsi və Belçikanın Polis üzrə Araşdırma Mərkəzinin nümayəndəsi Bourdoux Gillis təmsil olunduqları Beynəlxalq QHT qrupu adından onlarla əməkdaşlıq edən Belçika İnsanlar Arasında Əməkdaşlığın Yenilənməsi Alyansına da təşəkkür ediblər.

Nəticədə, bir daha təsdiq olunub ki, bəzi qərəzli beynəlxalq qurumların iddialarına baxmayaraq, onların Azərbaycanda baş tutmuş referendumla bağlı çabaları nəticəsiz qalıb. Çünki faktlar tamamilə əksini göstərir.

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

SAMİR

Cəmil Həsəninin anti-Azərbaycan ruhunda yazılmış kitabını kimlər maliyyələşdirəcək?

Xədicə İsmayılın böyük maliyyə imkanlarına malik olduğu şəxsizdir və bu, heç kimdə zərər qədər şübhə doğurmur. Türkiyədə və Gürcüstanda gəlirli biznes sahələrinə sahiblik edən X.İsmayılın ABŞ və bir sıra Avropa dövlətlərinə də bank hesabları da mövcuddur. Belə ki, Türkiyədə bacısının adına sənədləşdirilmiş biznes sahələrindən gələn pulların böyük bir qismi müxtəlif şəxslərin adına yatır. X.İsmayılın anasının, bacısının və müxtəlif şəxslərin adına xarici banklara qoyduğu milyonlarla depozitlərlə bağlı tutarlı faktlarla çıxış edəcəyik. Bu haqda daha sonra... Bu adamın onlarla “NİDA”-çı gəncə aylıq 500 manat məbləğində məşğul olması da təsadüfi deyil. Onun bu qədər vəsaiti hardan əldə etməsi ilə bağlı da faktlarımızı dəyərli oxucularımıza sübutlarla təqdim edəcəyik. Lakin...

X.İsmayılın bağlı “SƏS” qəzetinin redaksiyasına maraqlı məlumat daxil olub. AXCP sədrinin sabiq müşaviri, partiyanın üzvü Sahib Kərimlinin iki gün öncə öz yaxınları ilə söhbətində işlətdiyi “Cəmil Həsənin bütün çap xərclərini Xədicə öz üzərinə götürdü” deməsi təəccüb doğurmur. Əslində, söhbət hansı çap xərclərindən gedir? Məsələ ilə bağlı araşdırma apardıq. Məlum oldu ki, C.Həsənin dağıdıcı şər-böhtan dolu və tarixi faktların tamamilə saxtalaşdırıldığı kitab üzərində işləyir. Bu kitabın bütün çap xərclərini də X.İsmayıl öz üzərinə götürüb. Araşdırmamız nəticəsində C.Həsənin çap edilməsi nəzərdə tutulan kitabı ilə bağlı bütün müxalifətlərdən pul yığmaq haqqında qərar qəbul olunubmuş. Lakin bu radikal müxalifət düşərgəsində böyük narazılığa səbəb olduğuna görə, X.İsmayıl bütün çap xərclərini ödəyəcəyi ilə bağlı üzərinə öhdəlik götürüb.

Məsələnin daha maraqlı tərəfi isə X.İsmayılın çap xərclərini öz üzərinə götürməsinin pərdəarxası tərəfləridir. Belə ki, C.Həsənin yazdığı kitabın çap xərcləri onun şəxsən cibindən ödənilməyəcək. Kitabın bütün xərcləri X.İsmayılın vasitəçiliyi ilə “Lobal Risk Insights” təşkilatı tərəfindən ödəniləcək. Bu həmin təşkilatdır ki, 26 sentyabr referendumundan bir gün öncə Azərbaycan dövləti haqqında tənqibət dolu hesabat yaymışdı. Təşkilatın yaydığı məqalədə yazılır: “Cənubi Qafqazda sülhün, təhlükəsizliyin təmin altında olmasından qıvcıqlanır. Çünki 3 il bundan öncə də adıçəkilən təşkilat yaydığı hesabatda göstərirdi ki, guya yaxın müddətdə Cənubi Qafqazda böyük müharibənin meydana gəriləcəkdir. Bu məsələnin başqa tərəfi, mətləbə keçək!

C.Həsənin yazdığı kitab haqqında məlumatı olan şəxslərdən biri deyir: “Cəmil müəllim 2010-cu ilə kimi Azərbaycanda baş verən müsbət dəyişikliklərlə bağlı bircə cümlə belə işlətməyib. Çünki 2010-cu ilə qədər bu adam deputat olub və çıxışlarında hökumətin uğurlu inkişaf strategiyasından danışmış. Ona görə də, Cəmil müəllim son 6 ilin şişirdilmiş, qərəzli, sırf radikal müxalifət dünyagörüşü ilə hazırlanmış bu kitabında ölkədə baş verən müsbət olayların heç birinə toxunmayıb, hətta buna işarə etməyib”.

Araşdırmamız nəticəsində o da məlum oldu ki, C.Həsənin kitabı ingilis, rus, alman və fransız dillərinə də tərcümə olunacaq. Hətta kitabın təqdimatını Avropa ölkələrindən birində keçirməyi də planlaşdırıblar.

Qəhvə içən qadınlar daha az depressiyaya düşür

Tədqiqatlar göstərir ki, qadınlar kişilərə nisbətən 2 dəfə artıq depressiyaya düşürlər. Çünki qadınların həm özlərinə tələbatı çoxdur, həm də başqalarından daha çox diqqət, qayğı umurlar. Onu görmədikdə depressiyaya düşürlər. Kişilər də depressiyaya düşürlər, ancaq onlara depressiyadan çıxmaq daha çətin olur. Çünki bizdə ictimai qınaq var, "kişilər ağlamaz" deyirik. O, fikirlərini, dərslərini bölüşə bilmir və bu, kişilərdə daha çox infarkt, insult halları yaranmasına gətirib çıxarır. Belə faktlar da var ki, xanımlar depressiyaya düşəndə, xüsusən xəyanətə uğrayanda saçlarını kəsdirir, hörüklərini kəsib divardan asırlar. Burada məqsəd xarici görünüşündə yenilik etmək, yeni bir imic yaratmaq deyil. Bu cür xanımlar öz xarici görünüşlərinə sanki bir xəsarət yetirir və bunu özünəqəsdin bir növü kimi qiymətləndirmək olar. Amma xanımlar kişilərə nisbətən depressiyadan tez çıxırlar, çünki onlar ən sadə vasitə - alış-veriş etməklə özlərini motivə edirlər. Gündə bir neçə fincan qəhvə içən qadınlar depressiyadan daha az əziyyət çəkirlər. Amerika alimlərinin yeni araşdırmalarının nəticələri bunu deməyə əsas verir. Nəticələri Amerika Tibb Assosiasiyasının jurnalında dərc olunmuş araşdırmalar 10 il davam edib. Alimlərin müşahidə obyektinə isə ABŞ-da 50 min tibb bacısı olub. Onlar müəyyən ediblər ki, gün ərzində 2-3 fincan qəhvə içən qadınlarda depressiyaya düşmək riski 20% azdır. Tədqiqatçılar ehtimal edirlər ki, kofein beyin hüceyrələrini bir sıra toksinlərdən qoruyur.

Uşaqlar inam qazanmaq üçün yalan danışır?

Uşaqların yalan danışması valideynləri ən çox narahat edən məqamdır. Amerika alimlərinin gəlmiş nəticəyə görə, yalan danışan uşağın mütləq yaşına baxılmalıdır. Əgər uşağın yaşı 5 yaşdan azdırsa, onun yalan danışmasındakı məqsəd qətiyyətlə aldatmaq deyil. Kifayət qədər sevgi görməyən, gördüyü sevgidən razı qalmayan, diqqət və qayğıdan məhrum yaşayan uşaqlar nəzərləri özlərinə çəkmək üçün qəhrəmanlıq hekayələri uydururlar. Bu uşaqlar xəstələnmək və döyülmək bəhasına olsa da hər çarəyə baş vururlar. Dəcəllik edən və "yalan danışan" uşaqların məqsədi valideynlərini incitmək və ya əsəbləşdirmək deyil. Ancaq uşaq dəcəllik etməklə lazımı diqqət və qayğıni əldə edə bilməzsə, sevildiyindən əmin olmazsa xarakterindəki davakarlıq duyğusu özünü daha qabarıq büruzə verməyə başlayar. İbtidai və yuxarı siniflərdə oxuyan uşaqlarda ən çox müşahidə olunan yalan növlərindən biri də məhz inam qazanmaq üçün söylənilən "yalan"dır. Əgər uşaq dərslərini yaxşı oxumadığına görə məktəbdə və evdə tənbehlənər, tənbelliyi üzünə vurular və axmaq adlandırılırsa, bu, uşaqda sonradan müalicəsi çətin olan alçaldılma duyğusunun formalaşmasına səbəb olar. Uşaq özünün dəyərsiz, axmaq, heç bir iş bacarmayan biri olduğunu düşünməyə başlayar.

ELAN

Polşa Respublikasının vətəndaşı Wasyl Jasek Ryszardın Azərbaycan Respublikasının ərazisində MYİ 0283845 nömrəli müvəqqəti yaşamaq üçün icazə vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Amerika Birləşmiş Ştatlarının vətəndaşı Mynard Çraig Jamesin Azərbaycan Respublikasının ərazisində MYİ 0310614 nömrəli müvəqqəti yaşamaq üçün icazə vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Zaqatala rayonunun Bəhmənli kənd sakini Burcayeva Səlimə İbrahim qızına 25.09.2003-cü ildə rayonun Aqrar İslahat Komissiyasının 110 sayılı qərarı ilə verilən və Dövlət Torpaq Kadastrı kitabında A № 434595 sayılı qeydiyyatında olan, eyni zamanda, 1996-cı ilin 18 iyul tarixində 38 sayılı qərarına əsasən, həyətəni torpaq sahəsi təyinatı ilə bağlı Dövlət Torpaq Kadastrı kitabında uçota alınan A № 118514 sayılı qeydiyyat sənədləri itdiyi üçün etibarsız sayılır.

SƏS

Son səhifə

28 sentyabr

Şəhriyar Məmmədیارov blits-turnirin qalibi olub

Azərbaycan qrossmeysteri Şəhriyar Məmmədیارov Moskva-da səkkizinci dünya çempionu Mixail Talın xatirəsinə həsr edilmiş ənənəvi şahmat turnirinin açılışında keçirilən blits-turnirin qalibi olub. Rusiya KİV-lərinin verdiyi məlumata görə, Azərbaycan nümayəndəsi 9 mümkün xaldan 7,5 xal toplayaraq birinci yeri tutub. İkinci yeri Ermənistan nümayəndəsi Levon Aronyan (5,5 xal), üçüncü yeri rusiyalı Yan Nepomnyaşşiy (5 xal) tutub. Əsas turnirin start turu üçün püşkatmada Şəhriyar Məmmədیارov beşinci nömrəni seçib. İlk görüşdə ağ fiqurlarla oynayacaq Ş.Məmmədیارovun rəqibi Çin nümayəndəsi Li Çao olacaq. Birinci turun digər partiyalarında Pyotr Svidler və Vladimir Kramnik, Yan Nepomnyaşşiy və Yevgeni Tomaşevski, erməni Aronyan və israillli Boris Gelfand, hollandiyalı Aniş Giri və hindistanlı Vişvanatan Anand qarşılaşacaq. Oktyabrın 6-da başa çatacaq turnirin mükafat fondu 200 min dollara bərabərdir.

Azərbaycan gimnastı Qran-pri yarışlarında gücünü sınaıyıb

İsrailin Eilat şəhərində bədii gimnastika üzrə Qran-pri yarışları keçirilib. AZƏRTAC Azərbaycan Gimnastika Federasiyasının rəsmi saytına istinadla xəbər verir ki, bu ildən böyüklerin proqramı üzrə çıxış edən Jalə Piriyyəva ölkəmizi yarışda uğurla təmsil edərək, top və lentlə hərəketlərdə finala vəsiqə qazandı. Finalda J.Piriyyəva topla 5-ci, lentlə hərəketlərdə isə 6-cı yerdə qərarlaşıb.

İki cüdoçumuz beynəlxalq reyting cədvəlində liderliyini qoruyub

Beynəlxalq Cüdo Federasiyası yeni reyting cədvəlini açıqlayıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, oktyabr ayı üçün açıqlanan siyahını Azərbaycan millisi üçün uğurlu saymaq olar. Belə ki, yığmamızın aparıcı cüdoçularından yalnız birinin mövqeyində dəyişiklik olub. Tərlan Kərimov (66 kq) 35-ci yeri 36-ya dəyişib. Ondən fərqli, Rüstəm Orucov (73 kq) və Elmar Qasımov (100 kq) yenə öz çəkisinin birincisidir. Yığmamızın digər aparıcı cüdoçularına gəlincə, İlqar Müşkiyev (60 kq) 14-cü, Nicat Şixəlizadə (66 kq) 8-ci, Məmmədəli Mehdiyev (90 kq) 20-ci, Elxan Məmmədov (100 kq) 19-cu, Uşanqı Kokauri (100 kq-dan yuxarı) 22-ci və Aişə Qurbanlı (48 kq) 40-cı sıradadır.

"Qəbələ"- "Maynts" görüşünü litvalı hakimlər idarə edəcək

UEFFA Avropa Liqasının qrup mərhələsində keçiriləcək "Qəbələ"- "Maynts" oyununun hakimləri açıqlanıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, UEFA bu qarşılaşmanı litvalı hakimlər briqadasına həvalə edib. Oyunun baş hakimi Gediminas Majeyka olacaq. Ona Vyutas Şimkus və Vytenis Kazlauskas kömək edəcəklər. Dördüncü hakim funksiyasını Vladimir Gerasimov yerinə yetirəcək. Görüşün əlavə köməkçi hakimləri Sergeyus Sliva və Yuri Paskovski olacaq. Hakim-inspektor kimi Bakıya gürüstənlə Levon Paniaşvili, UEFA nümayəndəsi kimi isə hollandiyalı Eugene Vesterink gələcək. Qeyd edək ki, "Qəbələ"- "Maynts" qarşılaşması sentyabrın 29-da 8-ci kilometr qəsəbə stadionunda keçiriləcək.

Kempoçularımız Avropa çempionatında iki medal qazanıblar

Azərbaycanın kempo komandası Litvanın Kaunas şəhərində keçirilən qrupluq üzrə Avropa çempionatında iştirak edib. Azərbaycan Kempo Federasiyasından AZƏRTAC-a bildiriblər ki, çempionatda komanda 8 idmançı ilə iştirak edib. Kempoçulardan 17 yaşlılar arasında Toğrul İbrahimli (56 kq) və böyüklerin mübarizəsində Pərvin Hacıyev (100 kq) gümüş medala sahib olublar. Avropa çempionatında komandaya Beynəlxalq Kempo Federasiyasının Azərbaycanda səlahiyyətli nümayəndəsi Rauf İbrahimov başçılıq edib. Qeyd edək ki, kempoçular yarışa Gənclər və İdman Nazirliyinin dəstəyi ilə qatılıblar.

Baş redaktor:

Bəhrüz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

**Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov**

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 32.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Buraxılışa məsul: Mətləb Salahov

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnilir.

"Azərbaycan" neşriyyatında çap olunur

Qəzetdə AzərTAC, SİA, APA və AZADİFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur

Tiraj: 5500